

Ujabb névsor: hazaérkezett munkaszolgálatos hadifoglyokról

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 41. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 OKTÓBER 9.
5708 TISRI 25.

Vádirat az antiszemitizmus ellen

„Az antiszemitizmus egyenesen a nemzeti szocializmushoz vezet”

írja Jean Paul Sartre az antiszemitizmus elleni vádiratában

Most jelent meg magyar nyelven az „existenciálisizmus” divatos írójának és filozófusának világszerte nagy feltűnést keltő műve: a Vádirat az antiszemitizmus ellen.

Sartre alap gondolata az, hogy az úgynevezett „zsidó kérdés” elsősorban nem a zsidók kérdése, hanem a keresztény társadalom problémája.

Teljes határozottsággal és ritka bátorsággal tör lándzsát ama felfogás mellett, hogy egyetlen ember sem lehet a világon igazán szabad, amíg egyetlen elnyomott zsidó is él a szabad emberek társadalmának keretei között. Ahol ugyanis lehetséges a zsidók bármilyen fajtájú elnyomása, ott lehetséges másfajta elnyomás is.

Ez azt jelenti, hogy az antiszemitizmus miféle és polgári kifejeződése a polgárharcnak, tehát nem létezik osztályon kívüli társadalomban.

Rendkívül érdekes, hogy a marxizmussal szembeállító és a szocialisták által támadott Jean Paul Sartre lényegileg ugyanoda jutott az antiszemitizmus elleni vádiratában, mint a marxisták, akik az antiszemitizmust ugyan csak a kapitalizmus korának osztályellentétéivel magyarázzák!

„A zsidó ma teljes háborúban van”

„Egy bizonyos misztikus kapcsolatot tételez fel az antiszemita — folytatja Jean Paul Sartre — az ember és „vagyona” között, mely szintén a jelenlegi uralkodó rendszer következménye. Tisztában vagyunk azzal is, hogy az antiszemitizmusnak nem lesz többé létjogosultsága

olyan társadalomban, mely a termelő eszközök kollektív birtoklásán alapszik és amelyben az ember, túlvilági hallucinációitól felszabadultan, végre belekezd a maga vállalkozásába: az emberi birodalom megteremtésébe... A zsidó ma teljes háborúban van. Ezzel megmondottuk azt is, hogy a szocialista forradalom szükséges és elégséges az antiszemitizmus megszüntetésére... És addig? Mert hiszen igen kényelmes megoldás rábizni egy eljövendő forradalomra a kérdés likvidálását. Bennünket most közvetlenül érdekel.

Mindannyian szolidárisak vagyunk a zsidóval, mivel az antiszemitizmus egyenesen a nemzeti szocializmushoz vezet.”

„Ha mi nem tartjuk — írja Sartre — tiszteletben az izraelita személyt, ki fog bennünket tiszteletben tartani? Ha tudatára jutottunk ezeknek a veszélyeknek, ha éreztük a szegényt, amiért aka-

„Az antiszemitizmus nem létezhetik osztályon kívüli társadalomban”

„Az antiszemitizmus — írja Jean Paul Sartre — primitív, manicheus világlátás, melyben a zsidógyűlölet a nagy magyarázó miféle szerepét tölti be... Az antiszemitizmus olyan szenvedélyes törekvés, mely nemzeti egységet igyekszik megvalósítani az osztályokba tömörült társadalom ellen. Megkísérli kiküszöbölni a közösségnek egymással harcoló csoportokra bomlását, azáltal, hogy a közös szenvedélyek magas hőfokában meg-

olvasztja a sorompókat. Mivel azonban a megosztások mégis fennállanak, és mert gazdasági és társadalmi okaiakat nem szüntették meg, tehát azon igyekeznek, hogy az összes lehető csoportokat: gazdagokat, szegényeket, dolgozókat, birtokosokat, törvényes hatalommal rendelkezőket és okkult hatalmak birtokosait, városiakat és vidékieket, stb. mind összefogják két táborba: a zsidók és nemzsidók táborába.

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

ratlan cinkosai lettünk az antiszemitának, aki hóhért csinált belőlünk, akkor talán most megértjük, hogy harcaink kell a zsidóért, nem jobban és nem kevésbé, mint önmagunkért. Azt hallottam, hogy újból alakult egy liga az antiszemitizmus leküzdésére. Rendkívül helyeslem, mert ez bizonyítja, hogy az autentikusság szelleme tért hódít a zsidók között."

"Az antiszemitizmus nem zsidó probléma"

"Az antiszemitizmus — hangsztatja Sartre — nem zsidó probléma, hanem a mi problémánk. Mivel, nem mi vagyunk a bűnösök, de lehetünk még az áldozatok is ebben a kérdésben, egyenesen vakoknak kellene lennünk, hogy ne lássuk, mennyire a mi ügyünk ez. Persze egy liga még nem oldja meg a kérdést. De ha szétágazik az országban, ha az állam hivatalosan elismeri, ha más országokban is követik a példát és végül a ligák nemzetközivé egyesülnek, ha mindenütt hatáson keresztül, ahol igazságtalanságok történnek, ha a sajtón keresztül propagandát csinál és felvilágosít, ezzel hármas célt szolgál. Elsősorban egy táborba tömörítene az antiszemitizmus ellenfeleit, akik ilyenformán megismernek saját erőiket; azonkívül magához vonzaná, mint szervezett csoport azokat, akik sehová sem tartoznak ebben a kérdésben, vagy bizonytalanok: végül pedig konkrét szervezett közösséget állítana szembe az ellenséggel... A zsidók ügye már félig nyert ügy volna, ha csak annyi szenvedéllyel és kitartással védnék őket a barátai, mint annennyivel az ellenségeik el akarják pusztítani őket. Ennek a szenvedélynek a felkeltéséhez nem kell az árjak nagylelkűségéhez folyamodni: ez az erény még a legjobbaknál is alig található."

"A zsidók sorsa az ő sorsuk is"

"Meg kell nekik magyarázni — fejtegeti a Vádirat az antiszemitizmus ellen szerzője — hogy a zsidók sorsa az ő sorsuk is."

Egyetlen francia sem lehet szabad, amíg a zsidók teljes mértékben nem élvezik összes jogait. Egyetlen francia sem lehet biztonságban, amíg Franciaországban,

vagy bárhol a világban egyetlen zsidónak reszketnie kell az életéért."

Jean Paul Sartre könyve egyik fejezetében igen érdekesen fejtegeti az antiszemiták lelkiéletének a szexuál-pathológia körébe eső vonásait és az antiszemiták szadizmusát.

"A működésében romboló, lelkiében szadista antiszemita, szíve legmélyén bűnöző. A zsidónak a halálát kívánja és azt készíti elő. Persze, nem minden ellensége követeli nyíltan a halálát. De a rendszabályok, melyeket javasolnak és amelyek mind a leala-

csonyítását, megalázását, száműzetését célozzák, tulajdonképpen pótszerei annak a gyilkosságnak, melyet önmagukban terveznek: tehát szimbolikus gyilkosságok."

A Vádirat az antiszemitizmus ellen (Káldor György könyvkiadójavallatának kiadása) néhány szempontjára legközelebb még visszatérünk, hiszen ilyen éles mű talán még sohasem íródott nem-marxista vonalon az antiszemitizmus lélektani és társadalmi megnyilvánulásai ellen.

Glosszák a hétről

AZ ORR — ugylátszik — még mindig megmaradt politikai „szereplőnek".

Volt egy idő, amikor nagy orr „tulajdonosa" — úgy mondták abban az időben: „zsidó orr" birtokosa — eleve kilátástalanul járt-kelt a közhivatalokban. Mindenütt vesztett ügye volt.

Volt azután egy idő, amikor a hosszú orr elég volt ahhoz, hogy valakit a más-világra küldjenek.

Most — mint a bécsi Welt am Abend írja — a bujdosó náci-főemberek nagy orrokat „csináltatnak" a kozmetikusnál.

Azt hiszik: ha zsidóknak látszanak, nehezebben derül majd ki a gyilkos multjuk.

Aki ma pisze, vagy tömpe orrúból hosszú orrot kíván „varázsoltatni", arról majd nem teljes biztonsággal feltehető: nem is olyan régen még hétpróbás náci volt.

*

A „HÓHER" — a 109/29 munkásszázad hóhéra. — egyik demokratikus pártunkban kívánt elhelyezkedni.

Horánszky Gynla ex-zászlós, volt verpeléti tanítóról van szó.

De nem ez a név a fontos! Az a fontos, hogy sok hasonló „ur" próbálkozott ennél, vagy annál a demokratikus pártnál elhelyezkedni.

Volt, akinek — mint a most leleplezett Horánszky Gyulának — nem sikerült a „beférkőzés". De akadtak, akiknek sikerült.

A 109/29 munkásszázad leleplezett „hóhéranak" esete mindenképp óvatosságra intet minden demokratikus pártot!

*

„UJ AUSCHWITZ FELE?" címmel a Szabad Vasmegegye, a Magyar Kommunista Párt vasmegegyei napilapja, a következőket írja:

„Az elmúlt hét egyik éjszakáján a második világháború véres orgiájának szelleme jelentkezett Szombathelyen. Ismeretlen brigantik kövekkel összezúzták a deportáltak emlékművén elhelyezett halotti mécses üvegburáját. A szombathelyi zsidóság az Engesztelő-nap éjszakáján meggyújtotta a kegyelet mécsseit a közel 4500 mártírhálált szenvedett békés magyar állampolgár emlékére. Ezekre az emléklángocskára szórtak gaz kezek a gyűlölet, a felekezeti izgalom köveit. E szegycinteljes jelenség láttára meg kell állanunk egy pillanatra, zsidónak és nem-zsidónak egyaránt, akik a millió ember vérével és huszonöt év tengeri szenvedésével, áldozatos munkával és nehéz verejtékkel megszentelt magyar demokráciát a magunkénak valljuk. Előre leszögezhetjük: itt nem zsidók és nem-zsidók viszonyáról, nemcsak felekezeti ügyről van szó, hanem ennél sokkal többről: emberségről, békéről, rendről és biztonságról, amik után már hosszú évek óta áhítozunk... Minden becsületes, jóindulatú ember megdöbbenve áll a megalázott mécses előtt. Egy pillanatig se gondoljuk, hogy ez az ügy Szombathely határainál megtorpan. Jogosan mondhatjuk, hogy még országunkat is tulszárnyalhatja... Ez nem zsidó ügy. Ez több annál, a magyar demokrácia ügye. Mert vegye mindenki tudomásul: demokrácia és antiszemitizmus nem férnek össze egy csár-

dában. Az egyiknek pusztulnia kell. És ma, a demokrácia harmadik esztendőjében azt is kijelentjük, semmi kétség az iránt, hogy melyiknek kell eltűnnie ebből az országból!"

Igen, igazán van a cikk irójának, Szentkirályi Jánosnak abban, hogy a demokrácia és az antiszemitizmus nem férnek össze egy csárdában! S mi bizunk abban, hogy a csárdában a demokrácia lesz a legény és kipendéri onnan az antiszemitizmus kőszu csavargóit, akik közül a szombathelyi emlékmécses üvegburáinak összezúzóit is kikerülték!

*

A NÜRNBERGI BÍRÓSÁG — mint a Világosság-ban olvassuk — rövidesen tárgyalja dr. Edgar Herrmann ügyét.

Ki ez a náci? Nagy cselekedet fűződik nevéhez! Ő volt a berlini könyvégetés főrendezője!

1933 koratavaszán — Göbbels utasítására — ő válogatta össze azokat a műveket, amelyeket az Unter den Linden nyilvános könyvműgyűjteményében, a „szüindianok módjára" üvöltöző diákok előtt elégettek.

Az ügyész megkérdezte dr. Edgar Herrmann-tól, hogy milyen szempontok szerint válogatta össze „könyvtárazatait".

A könyvek hóhéra így felelt:

— A zsidó szerzők műveit dobattam máglyára és azokat a könyveket, amelyeket a munkások szívesen olvastak!

*

AZ ISCHLI ZSIDÓELLE-NES Tüntető szigorú büntetést kaptak. A linzi törvényszék a demonstrálók két főbűjtőjét 15, illetve 10 évi fegyházra ítélte. A többi vezető is fegyházbüntetést kapott.

Ezek a tüntetők tudvalevően augusztus 20-án behatoltak az ischli hontalan-táborba és inzultáltak a tábor vezetőjét.

Ok? A hontalanok „felelősek" a nyomorért.

A linzi törvényszék ítélete talán rádöbbenít őket arra, hogy a nyomorukért nem az ugyancsak nyomorba taszított zsidó hontalanok felelősek, hanem azok az országpusztító fasiszták, akikkel még ma is kiszolgáltatnak!

34 éves musz özvegye

8 éves kislával, hátrahagyott ártalmat keres magányoshoz. Vidékre is. „Otthoni kérések" jelölésre a kiadóba.

A Pesti Izr. Hitközség közgyűlése elfogadta az 1943-1946. (július 31.) évi zárszámadásokat és a felmentvényt megadta a volt és a mostani vezetőségnek

Régóta nem volt már olyan nagyjelentőségű közgyűlése a Pesti Izraelita Hitközségnek, — a mai Európa legnagyobb hitközségének, — mint most vasárnap, amikor végleg helyreállt a pesti zsidóság alkotmányos élete. Azzal a körülménnyel, hogy a képviselőtestület — három szavazat ellenében — tehát szinte teljes egyhangúsággal megszavazta az utolsó esztendő zárszámadásait, elfogadta a közelmúltról szóló előjárósági jelentést és megadta a vezetőségnek a felmentvényt, a Pesti Izraelita Hitközség befejezte az átmenet, az ideiglenesség korszakát és — mint Stöckler Lajos elnök nyomatékosan hangsúlyozta — áttért a normális alkotmányos életre.

A nélkülözhetetlen és elengedhetetlen provizórium lezáródásával rendszeres működnek majd a hitközség különböző szakbizottságai is.

A szigorúan vett alkotmányosságot természetesen csak akkor lehetett helyreállítani, amikor újból állnak már a hitközség anyagi és lelki alapjai, amikor megint helyre lehet a különben termékeny, de hosszadalmasabb disputáknak és nem kell a legelemből hiányokat expressztempóban pótolni...

*

Stöckler Lajos elnök hatalmas expozéja töltötte ki a nagyjelentőségű közgyűlés jelentős részét. A disztermet szokatlanul nagyszámban népesítették be a képviselőtestületi tagok és megjelentek, szokás szerint, a hitközség főbb tisztviselői is. Első pillanathban látható volt: mennyire igaztalan a „suttogó” ellenzéki propagandának az a vádja, hogy a képviselőtestület nem áll munkaképes és határozatképes taglétszámból. Sokkal többen jöttek el, mint amennyien — általában megjelenni szoktak.

A hitközség elnöke megemlékezéssel kezdte beszédét. Megemlékezett a zsidóság

mártírjairól akiknek vértanúsága nem mulhat el nyomtalanul. Tanulni kell belőle nemcsak a zsidóságnak, hanem az egész világnak is...

Az elnök a közgyűlés színe előtt hálát adott a Mindenhatónak, hogy a pesti zsidóság teljesíteni tudta feladatát és ujjaépítette hitközségét, amelyet ma már büszkén mutat meg az egész világ zsidóságának.

A pesti zsidóság kétszere-sen büszke mindarra, amit a felszabadulás óta végzett, mert nemcsak intézményeket épített, hanem lelkeket is. A szüvedés periódusa megváltoztatta a pesti zsidóság tulajdonságait. A magyar főváros zsidósága — pozitív zsidóvá változott. Érti zsidó kötelességét önmagával szemben és érzi zsidó kötelességét a világ zsidósága iránt. Helyreállt a magyar zsidóság szolidaritása a világ zsidóságával.

Helyreállt egyébként — mint az elnöki expozé is jogos önérzettel leszögezhetette — a pesti zsidóság közösségének teljes jogfolytonossága. Nincs hézag a tegnap és a ma között. A mai előjáróság vállalkozott arra, hogy a tegnapi előjáróság helyett is jelentést terjesszen elő és a régi vezetőség zárszámadásait is prezentálja.

A mai demokratikus hitközségi vezetőségnek nincs mindenben köze ahhoz, ami a múltban történt. Bizonyos, hogy a múlt sok cselekedetét nem is helyesli. De Stöckler Lajos elnök azért meghajtott a lovagias elismerés zászlaját ama félmúlt képviselői előtt, akiknek korszakába esett a zsidótörvények elleni küzdelem és akik — jól, vagy rosszul — kétségtelen önzet-

lenséggel végezték munkájukat.

Általános helyeslés kísérte az elnöknek az amerikai zsidóság áldozatkészségéről és az amerikai Joint támogatásáról tett megállapításait. Valóban: a pesti zsidóság verejtékes, elszánt ujjaépítő munkája aligha járhatott volna sikerrel, ha elmarad az amerikai testvérek segítsége. Ugyancsak a meleg elismerés hangján emlékezett meg a Hadviseltek Bizottságának közérdekű munkásságáról.

*

Nyíltsággal és határozottsággal szállt szembe Stöckler Lajos elnök a törpe ellenzéki pártocskának a közgyűlés előtt szétküldött körlevelével, amelynek vakmerő állításait szemenszedett hazugságoknak és teljes valótlanságoknak minősítette. Tapsvihar kísérte azt a megállapítását, hogy ne tetszelegjenek a purifikátorok szerepében olyanok, akik maguk nem ütik meg a kellő mértéket.

— Biróság elé a rágalmozókall! hangzott a terem minden oldaláról.

Stöckler Lajos ezután egyszer s mindenkorra véget vetett annak a „legendának”, amelyet a „törpe” ellenzéki csoport terjeszt és amelynek valótlanosságáról a pesti zsidóság túlnyomó többsége már régen meggyőződött, hogy a pesti hitközség mai elnökét Endre László ültette volna az akkori Zsidó Tanács egyik székébe. Endre László már nem volt belügyi államtitkár, amikor Stöckler Lajos a Zsidó Tanács tagjai közé került. Ami pedig a Zsidó Tanácsban végzett munkáját illeti, arról minden kommentárnál többet mond a köztársasági

elnöknek nemrég adományozott kitüntetése, amit Stöckler Lajos hősies és embermentő munkájáért kapott.

Ugyanilyen rágalom az, hogy a pesti zsidóság mai vezetői „sok millió elszámolatlan dollárral” rendelkeztek. Stöckler Lajos elnök közölte, hogy az egész magyar kongresszusi zsidóság országos szervezete folyó év júliusáig 800.000 dollárt kapott. Ebből nemcsak a pesti hitközség sok-sok szervét kellett felépíteni, hanem a vidéki hitközségek ujjaszületését is elő kellett segíteni, nem beszélve arról az összegről, amelyet csupán a Zsidókörház üzembehelyezése igényelt.

Szétfoszlott a valóság reflektorfényében a törpe kis ellenzéki csoport röpiratának az a vádja is, hogy a mai hitközségi vezetőség kérte a választások elhalasztását.

Hogy mi az igazság? Az az igazság, hogy a hitközségi választásokat, amelyeknek kitűzésére minden előkészület megtörtént, a legfelsőbb felügyeleti hatóság kívánságára kellett elhalasztani, mivel közben országgyűlési választások zajlottak le.

A pesti hitközség képviselőtestületi választásait tehát nem a mai vezetőség óhajából és nem a mai vezetőség rendelkezéséből halasztották el, hanem a demokrácia érdekében és védelmében, hogy ne bolygassák meg a testületi és önkormányzati választások az országgyűlési választásokat.

*

És írjunk valamit a vitáról, amely az elnöki expozét követte.

Balogh Miksa, az egyetlen ellenzéki szónok is hangsúlyozta, hogy nem vállal közösséget ama bizonyos ellenzéki csoport körlevelének durvaságaival, de annak két pontját magáévá tette. Egyébként — lényegi kifogások helyett — inkább a formai kérdéssel foglalkozott.

Adorján Antal a Hadvisel-

BALLON átlátszó-, eső-, vihar- és lődénkabát
Márton és Szász V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

tek Bizottságának szónokaként Komoly Ottó és a cionisták embermentő tevékenységét állította a közgyűlés elé.

Dr. Dániel Miklós, mint a munkaszolgálatosok szónoka, élesen elítélte a „denunciáló” körlevelet. Ugyanezt tette dr. Simonyi Simon, a belvárosi zsidóság vezetője is, aki kijelentette, hogy a pesti zsidóság erőteljesen szembeszáll azokkal a „rendbontókkal”, akik veszélyeztetik a „letki összetartást.” Dr. Kőrmöczy Zoltán, aki három évtizede tagja a képviselőtestületnek, súlyos szavakkal bélgégezte meg amuz ellenzéki csoport denunciói kísérleteit. A közgyűlési teremnek örökké zárva kell lennie azok előtt, akik ilyen szempontokkal újabb lápot adnak az amugy is lobogó antiszemitizmusnak mondotta.

Nádor Jenő, a Bethlen-téri körzet előjárója, rámutatott a templomok áhítatos légkörére, a kultúrdélutánok nivójára, a Szabadegyetem kulturmissziójára: szóval a pesti zsidóság fejlődő hitéletére és kulturéletére, ami annál fontosabb, mert a hitközség elsősorban mégis csak a hit községe.

Nagy feltűnést keltett a cionisták képviselőjeként felszólaló dr. Dénes Béla előjárónak az a megállapítása, hogy a durva eszközöket használó ellenzéki csoporttal az ideológiai ellenzék szerepét betöltő cionisták minden közösséget megtagadnak és attól élesen elválasztják magukat. A pesti hitközség cionista előjárója leszögezte, hogy a cionisták részt vállalnak a munkában és részt vállalnak az anyagiakért való felelősségben is, aki tehát a zárszámadások terén bármint kifogásol, az velük is szembenáll.

*

Stöckler Lajos elnök zárószavában közölte, hogy a választásokat, amint lehet megtartják. De megállapítható, hogy a kényszerű várakozási idő nem bizonyult eredménytelennek a béke megértésére irányuló törekvések szempontjából. Remény van arra, hogy a választásokat a béke, s megértés és az összes komoly erők összefogása jegyében lehet megtartani.

A közgyűlés nem végződhetett volna stilszerűbben, mint az elnöknek azokkal a fohászszerű szavaival, hogy a Mindenható adjon erőt a magyar zsidóságnak új életre

megteremtésére és a világ zsidóságának az önálló Zsidó Állam megvalósítására...

Stöckler Lajos elnök

nyitotta meg a népes közgyűlést. Mindenekelőtt megállapította, hogy a képviselőtestület szabályszerűen hívta meg és a közgyűlés határozatképes. A közgyűlés jegyzőkönyvének hiteléskére felkérte dr. Berend Bélát, Adler Sándort és Vámos Henrikel.

— Mielőtt — folytatta — mai közgyűlésünk napirendjére rátérnénk, engedjék meg, hogy elsősorban megemlékezzem elpusztult haltszeker testvérünkről, megemlékezzem mártíruinkról. Gondoljunk mindazokra, akiket elvezítettünk. Emlékezzünk hitközségünk mártírhalál szenvedett vezetőiről, képviselőtestületi tagjairól, tisztviselőiről, minden zsidó testvérünkről, akik a gyilkos fasizta korszak áldozataivá váltak. Áldozunk emléküknél egy néma perccel (A közgyűlés résztvevői felálltak és egy percig néma gyász tölti be a termet.) Bejelentem, hogy az előjáróság tagjai: Ungár Sándor meghalt. Lekegy és harcos részese volt az előjáróságnak. Különösen a gettó-időben olyan példáját mutatta a zsidó közéleti embernek, ami pártját ritkítja. Indítványozom, hogy emléket a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítsük meg. (A közgyűlés az indítványhoz egyhangulag hozzájárult.)

Általános figyelem közepette folytatva beszédét Stöckler elnök:

— Tisztelt képviselőtestület! A mai ülés tárgya a hitközség előjáróságának jelentése, záró, számadásának bemutatása és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása. Mielőtt azonban erre rátérnénk, rövid visszatekintést vetek a felszabadulás utáni időkre. A kérdés komolyságára való tekintettel, méltóztassanak mondanivalómat türelemmel végighallgatni. (Felkiáltások: Halljuk! Halljuk!) Ugy érzem, hogy az elmúlt időszak eltér azokról az időktől, amelyek az ilyen évi jelentések kiadását megelőzték. Felesleges újból és újból vázolni ennek a hitközségnek a felszabadulás utáni állapotát. Elég, ha annyit mondom, hogy ez a hitközség a szó legszorosabb értelmében romokban hevert. Ezekből a romokból kellett Európára legnagyobb hitközségét újjáépíteni. Nem akarom azt a hatalmas munkát, amit a helyreállítás megkívánt és azt, amit mindenki, akinek ebben az újjáépítésben része volt, kifejtett, külön vázolni. Nem szándékozom az egyéni érdemeket kiemelni, hanem hálát mondok a Mindenhatónak, hogy ez a hitközség intézményeivel újra áll, megfellelő hívatásának és nyugodtan, büszkén helyezhetjük példaként a világ zsidósá-

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítás számolt be:

ga elé. (Harsány éljenrés. Ugy van! Ugy van! felkiáltások, élénk taps) Ugyanekkor példaképpel állíthatom oda a magyar zsidóságot is, amely a háború után olyan változáson ment keresztül, hogy pozitív zsidósággal az egész világon mintául szolgálhat. (Helyeslés.)

— Önök valamennyien megkapták az évi jelentést, módjuktól volt tehát véleményük alkotni. Mégis reá akarok mutatni arra, hogy bár a jelentés a mai vezetőség munkáját óhajtja kidomborítani, az magában foglalja hivatali elődeinknek 1943–44. esztendői működését is. Mindnyájan ismerjük ugyan ezt a rémuralom előtti munkát, mégis, a folytonosság biztosítása céljából, köbelességünknek tartottuk, hogy az 1943–44. évről zárszámadással szolgáljunk. A jelentésben nem volt módunkban mindenre olyan részletességgel kitérnünk, mint ahogyan a zsidó szervek és bizottságok ezt megérdemelték volna, illetve amilyen odaadó munkát végeztek. Köszönetet mondok mindezeknek a szervezeteknek és intézményeknek, illetve azok vezetőinek a zsidó szívvel, önzéssel, öntudattal, lelkesen végzett tevékenységért, amit az egész zsidó közösség, elsősorban pedig a fővárosi zsidóság érdekében kifejtettek. (Taps. Ugy van! Ugy van! — felkiáltások.)

Köszönet az amerikai zsidóságnak

— Külön részletességgel akarok foglalkozni a magyar zsidóság újjáépítésével, hitközségünk talpraállásával, ami elsősorban amerikai zsidó testvéreinknek köszönhető. (Taps.) A zsidó szolidaritás és testvériség együttműködésének szimbóluma a Joint; ez tette nekünk és közösségünk minden tagjának lehetővé, hogy itt legyünk, hogy életben maradjunk. (Felkiáltások: Ugy van, ugy van! Éppen ezért indokolt, hogy ez a közgyűlés fejezze ki köszönetét a Joint nagyszerű munkájáért, mondjon köszönetet amerikai testvéreinknek, akiknek kérjük egyúttal további támogatását mindaddig, amíg erre szükség van. (Általános helyeslés, taps.)

Elismerés a Hadviseltek Bizottságának

— Szükségesnek vélem külön kiemelni azt a bizottságot, amelynek én is szerény tagja vagyok és voltam, ez a Hadviseltek Bizottsága. (Éljenrés.) A képviselőtestület számos tagja egyben tagja volt ennek a

bizottságnak is. A felszabadított zsidóság nevében mondom hálás köszönetet azért a lelkes, becsületes zsidó munkáért, amit a Hadviseltek Bizottsága a főváros, azt megelőzőleg pedig az ország zsidósága érdekében kifejtett.

Feszült érdeklődés kísérte Stöckler elnök beszédének következő részleteit:

Válasz egy „Körlevél”-re

— Szükségem érzem annak, hogy beszéljek a zsidó közélet egy másik jelenségéről, azaz a nyilvánossággal, ahogyan mi megszoktuk vitálni problémáinkat. Azt hiszem, mindnyájuk ismerjük a témát, mert hiszen a képviselőtestület sok tagja megkapta azt a körlevelet... (Több hang: Szennylevél!)..., amely gyakorlati kérdésekkel van tele. Csak azért reflektálok erről a tiszteletreméltó helyről... (Felkiáltások: Ugy van! Viharos taps!)..., arra a szemérmeskedő hazugságokkal és teljes valótlanosságokkal telt írásra, amit egyébként nem kellene figyelemre méltatni, sőt még csak tudomásul venni sem, mert a körlevél elsősorban a képviselőtestületet sérti és csak másodsorban érint személyi vonatkozásokat. (Egy hang: Gyűlözetos denunciació!) Az ilyen megnyilatkozások a zsidóság létét veszélyeztetik és mi az ilyen kínosságok ellen minden eszközt fel fogunk használni. (Viharos taps és helyeslés.) Törhetetlen és megengedhetetlen, hogy purifikátorként lépjen fel az, aki maga nem üti meg a méricéket. (Ugy van, ugy van; szünni nem akar, zngó taps.)

— Ez a körlevél beszél dollármilliókról. Ezzel szemben bejelentem, hogy a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája útján az ország valamennyi zsidó hitközsége, szervezete és intézménye részére a felszabadulás óta a folyó év júliusáig kb. 800.000 dollár érkezett a Joint útján, amerikai zsidó testvéreinktől. Ebben az összegben benne van a Pesti Izr. Hitközség kórházának teljes újjáépítésére, rendbehozatalára és felszerelésére fordított tétel is. (Felkiáltások: Biróság elő a rágalmazókkal!) Nem értekelem túl a rágalmazó kijelentéseket, a rosszakaratú pletykát és fecsegést, de úgy érzem, kötelességem a képviselőtestület és a hitközség vezetésének reputációját megvédeni.

— Szerepel ebben a körlevélben még néhány olyan tétel...

— Tudjuk! — kiáltották egyszerre több is. — Biróság elő velük!

— Önök tudják ugyan — folytatta kijelentéseit Stöckler elnök — de mi mégis nyíltan szeretnénk arról beszélni, hogy az akadékoskodók, a kákán csomót keresők a keserves munkával összefogott zsidó egység megbontását szeretnék

elérni. Ezzel szemben mi azt kívánjuk, azon fáradozunk és azt szeretnénk elérni, hogy az ellentétek elsimuljanak, a magyar zsidóság egy emberként álljon sorompóba és legyen sokkal egységesebb, mint a történelmi folyamán bármikor. (Hosszantartó eljenzés és helyeslés.)

— Egy fejezet velem foglalkozik és különösen előszeretettel ismételteti, hogy „Endre László kreatúrája” vagyok és ő nevezett ki az akkori zsidó tanács tagjává. Egyszer és mindenkorra véget akarok vetni ennek a pletyka-hadjáratnak. Ezért ismételtelen leszögezem, hogy engem nem Endre László „nevezett ki”, mert akkor már nem volt belügyi államtitkár. Engem éppen ezen működésem alapján a Magyar Köztársaság elnöke a legnagyobb kitüntetésben részesített. (Ugy van! Eljenzés és taps.) Nem engem, hanem a zsidóság akarják diszkreditálni a mooskolódók. (Viharos taps.)

A hitközségi választások ügye

— Amikor mi elhatároztuk, hogy a hitközségi választást megvárjuk, még senki sem tudhatta, hogy időközben országos választások lesznek. A kultuszokmány felhívást intézett hozzánk, hogy a képviselőtestületi választásokat országos érdekből halasszuk el. A demokrácia érdekében és védelmében kéri a hitközségi választás elhalasztását. Természetesen az ilyen helyről jövő és országos szempontokkal megindokolt kívánságnak alapot kellett tenni. Amikor ez a tényleges helyzet, akkor azzal a most már mindenki előtt kétségtelenül alaptalan váddal illetik a hitközség vezetőségét, hogy mi kértük a képviselőtestületi választások elhalasztását. (Felkiáltások: Denúciások! Ragalmatok!) Ez az egy eset is bizonyítéka annak, hogy a körlevél kiadói és terjesztői mennyire „alapos és megfontolt” sérelmekkel, panaszokkal álltak elő. (Ugy van! Ugy van!)

Stöckler elnök ezután bejelentette, hogy Balogh Miksa képviselőtestületi tag szeptember 29-én kért napirend előtti felszólalásra engedélyt. Egyben azt kívánta, hogy a közgyűlést halasszák el, mert az nem szabályszerűen hivott egybe.

— Megállapítom — hangsúlyozta Stöckler elnök —, hogy az ülés szabályszerű és semmi ok nem volna arra, hogy a tárgyalást elhalasszák, mert az az érdekünk, hogy a közgyűlés tárgysorozatát behatárolva megvitassuk, — majd, hogy a legkövetkező időn belül ismét a képviselőtestület elő álljunk és beszámoljunk munkásságunkról, bármennyire fáj is ez egyeseknek. Különös taktika, amely volt okkal, ok nélkül folyton kifogásolhatót keres. Amikor nem

volt jelentés, az volt a baj; most, hogy van jelentés, ez ugyancsak baj. Nekünk az a célunk, hogy lehetőleg még

ennek a ciklusnak befejezése előtt mindenről pontosan számot adjanak. (Általános helyeslés és taps.)

A vita

Stöckler Lajos nagyszabású expozéja után Balogh Miksa szólalt fel elsőnek. Az előzői jelentéshez hozzászólva hiányolta, hogy a Hadviseltek Bizottsága működésének mellátása alkalmával az elnök nem említette meg dr. Fábrián Béla munkásságát. Kijelentette, hogy nem tartozik az ellenzéki pártközösséghez, annak lényegkedésével, valamint röpiratában foglaltakkal sem azonosítja magát, de akaki hiba miatt a közgyűlés elhalasztását kéri.

Adorján Antal a Hadviseltek Bizottsága részéről köszönetet mondott Stöckler Lajosnak a Bizottság munkáját méltató szavaiért. Elismerő szavakkal emlékezett meg arról a nagy akcióról, mellyel a mártírhalt Komoly Ottó és cionisták mentették a hitestvérek tömegét. Kérte, hogy az elnök által enunciatált kinyomtatásának és szétküldésének Beszéde végén külön köszönetet mondott a cionistáknak a rendszeres napjainak kifejtett embermentő munkásságukért.

Dr. Dánlét Miklós soketer munkaszolgálatos bajlarsa nevében állakozik a kultusz miniszterhez jutott denúciálás ellen. Indítványozza, mondja ki a közgyűlés, hogy az ilyen mesterkedéseket mélyen megveti. Ők általában járják az országot a kiűzöttek az antiszemitizmus különböző formában fellépő jelenségei ellen s akkor akadnak a zsidóság körében olyanok, akik káros tevékenységükkel az antiszemitizmus malmára hajlják a vizet. Véleménye szerint arra kell törekedni, hogy megalkossák a demokratikus hitközséget. Az új képviselőtestületbe be kell venni a munkaszolgálatot megjáró zsidó testvéreket is. Nem kell félni a munka szolgálatosoktól — mondotta, mert a cél, amikért küzdenek, közös: a magyar zsidóság jövőjének biztosítása.

Nádor Jenő a Bethlen-téri körzet előjárója mellátta azt a munkát, amelyet a hitközség vezetősége a hitközség újjáépítése mellett a lelkek újjáépítése terén végzett. Indítványozta, hogy ennek a lelki újjáépítésnek további állomásaként hív-

ják újba életre a múltban oly kitűnően bevált választókerület ellenőrző bizottságát, kéri továbbá egy megfelelő magyar nyelvű fordítással ellátott imakönyv kiadását. A Szabadegyletről szólva elismerte annak kiváló nevelő munkáját csupán a hallgatóság megszervezésének hiányát kifogásolta. Itt és a hitélet minden terén nagyobb propagandát és ha kell pressziót tart szükségesnek, hogy minél nagyobb tömegek vonassanak be a zsidó közösség kulturális munkájába. A jelentést elfogadta.

Dr. Simonyi Simon erősen utasította vissza azokat az alapvető vádakat, melyeknek egyetlen céljuk, hogy tisztességes emberek becsületét bemocskolják. Ezek a vádaskodók seholsem voltak akkor, mikor dolgozni kellett, amikor fel kellett építeni Európa legnagyobb hitközségét. Helyesnek tartja Nádor Jenő indítványait és azokhoz a maga részéről is csatlakozik. Kérte a képviselőtestület tagjait, mulassanak érdeklődni a közösségi munka iránt és törekedjenek az összetartásra. Mit várhatunk a neo antiszemitizmusról — mondotta — ha magunk is egymás ellen fordultunk. Meggyőződése, hogy magunkkal szemben teljesíteni kötelesek, ha bizalommal fogadjuk el az építő záradékadást és a fővárost, sőt az egész ország zsidósága nak érdekében a mai vezetőség mellé állunk — fejezte be szavait dr. Simonyi Simon.

Dr. Körömez Zoltán hangsúlyozta, hogy csak a legteljesebb elismeréssel lehet adózni a hitközség vezetőségének emberfelelti építő munkájáért. Egy szennyírat szemére veti a hitközség vezetőségének — mondotta —, hogy a Joint pénzéből hajlotta végre az újjáépítést és szemérem vetik az adókövetéseket is. Adjának hálát a jó Istennek, hogy amerikai hitestvéreink a segítségünkre siettek, ami pedig az adókövetéseket illeti a szennyírat szerző nem panaszkodhat, mert nem hiszi, hogy olyan nagyon tolmácsolnak volna az adófizetéssel. A közgyűlési terem ajtaja zárva kell hogy maradjon azok előtt, akik ilyen szennyíratok-

kal újabb tápot adnak az antiszemitizmusnak.

A cionisták állásfoglalása

Ezután dr. Dénes Béla állott fel szólásra.

— Bizonyára tudják — mondotta —, hogy én a cionizmus megbízásából foglalkozok helyet az előjáróság tagjai között. Mindenkelől engedjék meg, hogy őszintén megmondjam: nagy örömmel töltött el, hogy ez a képviselőtestület, mely többségében nancionistákból áll (énnek titkoltas mindenfelől), elismerte a mi nagy mártírunknak, Komoly Ottónak a cionistáknak a mentési munkálataiban kifejtett elévülhetetlen érdemeit. Önök bizonyára azt is tudják, hogy mi, cionisták, a koalícióban az ellenzék szerepét töltöttük s töltjük be. Azonban ellenzéki mivoltunknak főleg ideológiai okai vannak s ezért teljes egészében osztozunk az előjáróság és ellenzék feloldosságában. Ez választ el bennünket azokról a magukat ellenzéknek nevező csoportokról, melyek ellenzéki ség alatt kizárólag személyi támadásokhoz értenek s minden eszközt jónak tartanak, mert hatalomra szeretnének jutni. Mi, annakidején, mikor Stöckler elnökkel próbáltuk tárgyalni, felhívtuk igaz mivoltunkra és elnök figyelmét s ajánkozásait percek alatt elutasítottuk, midőn a hitközségi választások megindulásakor bennünket kerestek föl.

— Szeretném Önöknek megindokolni, miért vagyunk mi a koalícióban is ellenzék. Két okból. Azért, mert a történelem után úgy látjuk, hogy a magyarországi zsidóságnak más uton kell haladnia, úgy látjuk, hogy az asszimiláció csődöt mondott teljes egészében s végzetes szorultság lenne a jövőből megpróbálni ezen az uton járni. Ez az ideológiai ellentét közöttünk s az előjáróság más nézetet való tagjai között.

— Tisztelt Képviselőtestület! Nekünk valamenyünknek vissza kell térnünk a zsidósághoz s ez annyit jelent, hogy a képviselőtestület tagjainak pozitív módon kell foglalkozniuk közösségük ügyeivel. Igen, ez jelen politikai is, de semmiesetre csak politikai, csak személyi hajszát, csak hatalmi szempontokat. Abban a feltételeben, hogy e komoly intézmény megakadályozzuk, kérem szíves közreműködésüket az új képviselőtestület megalakulásáig.

Stöckler Lajos ezután feltevé a kérdést, hogy a közgyűlés általánosságban elfogadja-e a jelentést. Majd ugyanazt a kérdést tette fel a részletekre vonatkozóan. Mindkét kérdésre a közgyűlés tagjai egyhangú igennel válaszoltak. Stöckler Lajos enunciatálta a közgyűlés döntését, majd felkérte Domonkos Miksa ügyvezetőt a hitközség számvizsgáló bizottság jelentésének ismertetésére.

MINDEN EMBER ZSEBÉBEN, GETTLER BANKBÓL SORSJEGY LÉGYEN!

Azonnal vásároljon 197. 4110 számú első osztályú sorsjegyekből

ÖNNEK SZERENCSEJE LESZ!

GETTLER BANK- ÉS VÁLTÓÜZLET. VI., Andrassy-ut 43

3 órán belül IGAZOLVÁNYKÉP 2 drb 10 Ft.
Foto Párisi Nagy Áruház

A zárszámadások, mérlegpéldányok és a számvizsgáló bizottság eredeti jelentéseinek bemutatása

Domonkos Miksa ügyvezető tette ezután a következő előterjesztést:

Tisztelt Közgyűlés! Felmutatom a hitközség szabályszerű könyveiből készült zárszámadási és mérlegpéldányok eredetijét.

1943. 1944. és 1945. évekről, továbbá 1946. január 1-től május 31-ig, külön 1946. június 1-től június 30-ig, továbbá 1946. július 1-től július 31-ig és végül 1946. július 1-től július 31-ig.

Bejelentem, hogy ezeket, a t. Közgyűlés asztalán fekvő, eredeti példányokat aláírtá úgy a könyvelőség felelős vezetője, mint a Pesti Izraelita Hitközségnek elnöksége és az 1943-ban kiküldött számvizsgáló bizottság minden tagja.

Bemutatom egyidejűleg a hitközségi számvetőségnek szabályszerű közgyűlési jelentését mindezekről az említett zárszámadásokról és mérlegekről. Felolvasom a számvizsgáló bizottság által aláírt zárójelentést:

"Alulírottak, mint a Pesti Izraelita Hitközség Képviselőtestülete 1943. november 7-én tartott közgyűlése által kiküldött számvizsgálók, a hitközség 1943., 1944., 1945. és 1946. július 31-ig terjedő zárszámadásait és mérlegeit átvizsgáltuk. Mindereket rendbenlévőknek találván, javasoljuk, hogy az Elöljáróságnak a vagyongazdálkodásában a felmentvény megadásáért.

Budapest, 1947. május 22. én és 1947. augusztus 29. én." (7 aláírás.)

Felmentvény — 3 szavazat ellenében

A jelentés elhangzása után **Stöckler Lajos** kérte, hogy a felmentvény megadásának tényét felállással nyilvánítsák. A közgyűlés tagjai megsemmisítő többséggel adták meg a felmentvényt. Ez a megsemmisítő többség akkor vált szembetűnővé, amikor a megjelölt ellenpróba alkalmával kitudott, hogy a közgyűlésnek csupán három olyan tagja állt fel, akik a felmentvény megadását nem szavazták meg.

Stöckler Lajos záróbeszéde

Stöckler Lajos záróbeszédében megköszönte a képviselőtestületi tagok bizalmának megnyilvánulását, majd az egyes feladatokra válaszolva röviden elmondotta, mik az elnökség szándékai a ciklus végéig. Mindezt el fognak követni, — mondotta, — hogy az új választásokat megelőző megtarthassák, de mindent elkövetnek abban az irányban is, hogy ezen a

választáson az összes zsidó erőket egybefogva jelentkezzenek. (Hosszas taps és éljenzés.) Örömet fejezte ki afelé, hogy Isten különös ajándékaképpen végre sikerül megteremteni a békét Izraelben. Továbbiakban kijelentette, hogy visszatérnek a szigorú alkotmányosság útjára. A forradalmi idők elmúltak és állnak azok a pillérek, melyekre az alkotmány felépítendő. Igéretet tett arra is, hogy az összes eddig még nem funkcionáló bizottságok megkezdik működésüket. Megdöbbentette Nádor Jenőnek a közgyűlésen a magyar fordítású ima könyv sürgős kiadása és a választásokkal ellenőrző bizottság újabb felállítására tárgyában tett indítványait és azokat elfogadás végett a közgyűlés elé terjesztette.

A közgyűlés a két javaslatot egyhanguan fogadta el. **Balogh Miksa** felszólalására válaszul kijelentette **Stöckler Lajos**, hogy részéről nem tételez fel rosszakaratot, kifogásait annak tudja be, hogy **Balogh Miksa** nem ismeri az ügyviteli szabályzatot. **Adorján Antal** indítványát **Komoly Ottó** és a elnökség értemetnek megöröklése tárgyában azokat kívánja kiegészíteni, hogy ez az indítvány vetessék fel a közgyűlés jegyzőkönyvébe.

Végül újlag hangsúlyozta **Stöckler Lajos**, hogy nála senki jobban nem óhajtja az alkotmányosság szigorú betartását. A magyar zsidóság nehéz feladatokat előtt áll. Jelenlegi létének alapjait herakta, most a jövő biztosítása következik. S ebben minden akarat meg egyezik. Azt akarjuk, hogy valósuljon meg minden zsidó célkitűzés, valósuljon meg a zsidó állam. Ugy érzi, hogy minden zsidó ember akaratát tolmácsolja, amikor a zsidó szolidaritás szükségességét hangsúlyozza, mert csak az egységes és megbonthatatlan zsidóság biztosíthatja a zavartalan, szebb zsidó jövőt.

Kulturális kapcsolat a Szovjetunió zsidóságával

A háború pusztításából megmenekült maradék-zsidóság fokozottabb mértékben érzi annak szükségességét, hogy a különböző országokban élő testvéreivel kiépítse a kapcsolatokat.

Véres tanulságok árán felismerte, hogy a zsidóság sorsa földrajzi határoktól függetlenül összefügg a valójában egy és oszthatatlan.

A magyar zsidóság ennek tudatában fordult a felámadó Szentföld, továbbá a nyugati zsidóság felé.

A Szovjetunió hatalmas arányú zsidótömegeihez vezető utat az ellenforradalmi korszak a legutóbbi időkig elzárta előttünk.

Mindenképpen kívánatos tehát, hogy most kezdet fogjunk azzal a háromtörzses kélekszámú szovjet-zsidósággal is, amelyik egy sajátos fejlődési folyamaton ment keresztül, miközben virágzó és valóban nagyjelentőségű kulturális értékeket teremtett.

Ennek megismerése és megismeretése céljából alakult **Stöckler Lajos** elnök kezdeményezésére az Orsz. Iroda keretében az a bizottság, amelyik feladatának tűzte ki a Szovjetunió zsidósága felé a kulturális közöledés megvalósítását.

Ez a minden bizonnyal nagyfajosságú szerv, a magyar zsidóság szellemi vezetőgyéniségét hívta és hívja meg tagjai sorába.

A bizottság, a szeminárium-szerű munkamódszer mellett előadások rendezésével és fordítók közrehozásával stb., stb. óhajtja a nagyközönséget a szovjet-zsidóság irodalmi, művészeti életéről tájékoztatni.

E feladatkör szempontjából legelső ily megnyilatkozásnak tekinthető az a szovjet-jiddis költszélet bemutató matiné, amelyet a pesti izr. hitközség kulturális ügyosztálya ez év folyamán rendezett és amely a szovjet-zsidóság részéről is fontos visszhangot váltott ki.

Azán rendezett és amely a szovjet-zsidóság részéről is fontos visszhangot váltott ki.

A szovjet-zsidó kulturális kapcsolatok kiépítését támogató bizottság október 2-án megtartott alakuló értekezletén **Vihar Béla** ismerette a szervezet célkitűzéseit és programját, mely részletes megbeszélés követte. **Dr. Szemere Samu**, **Dr. Komlós Aladár**, **Dr. Kados László**, **Dr. Löwinger Sámuel**, **Dr. László Zsigmond**, **Dr. Richtmann Mózes**, **Dr. Herskovits Pábián**, **Stöckler Lajos**, **Dr. Benedek László** és **Domonkos Miksa** felszólalásai után elnökké **Dr. Kados László** miniszteri tanácsost, az országos nevű író és műfordítót, társelnökké **Dr. Szemere Samu** tanügyi főtanácsost, a Magyar Tudományos Akadémia tagját, alelnökké **Dr. Benedek László** igazgató-főorvost, főtitkárnak **Vihar Béla** író, iskolagazdát, titkárnak **Dr. Davidovics Soma**t választották meg. **Dr. Kados László** elnöki minőségében programadó kezdeményezést nyújtott a bizottság elvégzendő szerepéről és feladatairól, melyek remélhetőleg a Szovjetunió zsidóságához való szorosabb kulturális kapcsolatok kialakítását eredményezik.

Kézikötéssel „Baby- és gyermekruha“

Lütfelkérésre raktáron és megrendelésre. **Miksa-utca 11., III. emelet 24.**

KERESSEM FIAMAT.

Salamon Ücsi Józsefet,

szül. 1927 február 23., deportálva lett családjával Káldszvárról. 1944. május 10-én Auschwitzban volt. Keresi édesanyját, **Salamon Mendelét**, sz. **Frish Márta**, Körm, aki tud valamit róla, vagy aki együtt volt vele, értesítse: **Kellay Erőst**, Jókai-utca 4. I. em. 2.

Perzsaszőnyegek

művészi javítását, mosását szakszerűen vállalom.

PÉTER, Bajnok-u. 30

ÜZLET-ÜZEM

átadó?

FELLNER által

kapható!

Szent István-körút 30. sz.

A VARSÓI JIDDISCH SZÍNHÁZ vendégjátéka a Zeneakadémia kistermében 1947 okt. 7-én és a következő estéken 8 órakor, vas. 5 órakor is.

MISCHA BERNSTEIN és társulata bemutatja

MAZEL TOV

operett 3 felvonásban és prologgal (Humor, Jiddisch dalok, tánc, zene)

Jegyek kaphatók: a Zeneakadémia pénztáránál és Sigiál-nál Nagytádi Szabó-utca 37. • Telefon: 221-600, 221-827

SZINES BUTOR

DR. SCHLEIFER, Nagymező-utca 53

Nők, tálcával

Írta: GYÖRGY ENDRE

ELŐRE KIJELENTEM, hogy nem jóismerősöm és a perben érdekelt személy egyéni varázslának hatására szólalok meg a kávézók nő-dolgozóinak érdekében. A szakma érdekvédelmi testülete sem kért erre. A magam egyéni és senkitől, így tőlem sem, el nem vitatható igazságérzete késztet az itt következő haik és szorán megjegyzésekre. Egy vendég, egy „fogyasztó” kapcsolódik bele a világba, amely hetek óta dul a veszélyeztetett kényerű személyzet és az illetékes szervezet között. Arra a mintára: „bocsánat, hogy a csapos közbeszól”, én is mindjárt a elején bocsánatot kérek. Mitután pedig az udvariassági akuszon tuljutottunk, elmondhatom, hogy ennél is jóval tovább mentem az érdekelték jogainak és a két vitalkozó „fé”-nek mepekálásában. Megvár- tam, amíg kezdő mérőgüket kiadják, kilestem a pillanatot, amikor a szenvedélyek elcsendesednek; amikor tehát odafigyelnek a józan szóra. Talán hiba, bűn is volt idáig várni. De reglamás ember vagyok és úgy teitem, mint a régi oszt- rák-magyar armádia vaskalapos szolgái szabályzata előírta: A parancsol, ha annak káros hatását jólőre sejtjük is, végre kell hajtani és csak azután szabad jelemleni, hogy az bizony veszedelmet zúdít a rendelkezőre, az intézkedés továbbbővítésére, sőt az egész közösségre. Így volt ez bizony abban a copfos világban, amelyet egyetlen gondolkodó fő sen kívánhat vissza. Indokojam meg, hogy most miért vártam?... Azért, mert abban biztam, hogy nemcsak én vagyok tudatában a hibás rendelkezésnek és ártalmas következményeknek, hanem azok is, akik kiadták. Szóval, reméltem. Azt reméltem, hogy idejében visszavonják; tekintettel lesznek mindazokra, akiket fájdalmasan érint... de a józan mérlegelés nem következett be. Most tehát előállhatok azok szavával...

★

AZT HISZEM, a második és még az első is tragikusabb világháború mindenütt meghozta a nők teljes egyenjogúságát. Nem is volna értelme a további vitának, közjogi szórászhassogatásnak és férfui féltékenykedésnek azok után, hogy az újabb esztázajban már nem volt „mögölités országgrész”, a haditechnika éppúgy, vagy talán még jobban veszélyeztetette a „polgári lakoságot”, a városok lakóit, mint a frontokon harcoló állományt. A nők éppúgy repülőgépre pattantak, éppúgy a légelhárító ágyuk mellé álltak, éppúgy ki- meresztették szemüket a meg-

figyelő készülékeknél és belebámullak a veszedelmekkel kísért éjszakába, mint férfítársaik. A pisztolyt és gépfegyvert egyaránt jól kezelték. Éppúgy törték, nem kimélték gyöngé testüket, mint az erősebb nem. Ilabálatul ellátták hadi- és katonai szolgálataikat. De az ágyuk tüze, a robbanóbomba és az akna sem volt gyöngédebb hozzájuk, mint a harcra edzett férfiakhoz. Az ápolónők és segédszolgálatosok csakugy pusztultak mint a küzdő csapatok tagjai. És a mi asszonyaink, anyáink és leánygyermekeink éppúgy elegtek azok a gonosz tüzekben, amiket a német Luciferok gyújtottak alájuk, mint apáink és fíestvéreink. Nem volt pardon, nem számított, hogy ők nők, ártatlanok és ártalmatlanok, akik az öklöklés eszközeit soha nem vették a kezükbe, csak őrizték az otthon szépségét, tisztaságát, békéjét... Sőt, sokuknak még nagyobb áldozatot kellett hozniuk a szövetség olárára, éppen azért, mert asszonyiságukat üldözik prédának tekintették és aljasul karmuk közé ragadták őket. Vajmi kevesen szabaddultak a perzselő lángok közül, de, akik kimenekültek a tüzes kámból, megdöböltek, mint az acél. Állják a vihart. Tudnak és kell is harcolniuk a mindennapiért, hiszen magukra maradtak.

★

AZ ERŐSHITTÓ ÉS ERŐS. LELKŰ NŐK hátra vettek meg lábukat a béke és a napi lét csatamezején is. Fej fej mellett, váll váll mellett haladnak a férfakkal, ha itt-ott tu nem szárnyalják őket. Asszonyi leti városi tanácsnok, képviselő, fogalmazó, újságíró, rendező, gyárigazgató, osztályfőnök, szociális, egészségügyi és gyermekgondozási ügyek intézője, kocsivezető, kánuaz és még sok minden más, ami azelőtt kizárólagos férfikenyér, férfipálya, férfibicicli volt. És győzi, jól győzi. Mi, férfiak, ámulva szemléljük a nagy igyekezetet és lelkesen hüm-mögünk is az eredményekhez, jó szívvel kívánva további sikereket. Hát, ha ennyi helyen, ennyi új és szokatlan pályán mozog otthonosan a nő, idősébb és fiatalabb egyaránt, mennyire ismerős számára az a munkaterület, ahol márcsredendően, „vom Haus aus” járatos volt. A konyha. A főzés. A kávéfőzés. A tálatás. A vendégfogadás és vendéglátás. A női művelt, a női gyöngédség, finomság és tapintat igazi kifejezési formája, lehetősége. Itt jutottunk el a cikk lényegéhez: *Nők, tálcával*. Igen, ezekről a tálcakezelő, tálcáforgató nők sorsáról akarok elmélkedni. Azokról, akik a tűkör fényes nikkell-lemezzel és azon-

néhány pohárka vagy csésze dupla, illetve szimpla kávéval száguldanak a zsúfolt eszpressókban és kigyóznak kőteltáncos meg zsonglőri ügyességgel az öforintos nagyságu márványasztalok között. Ezeknek gyöngéd kezéből most orsó öklök kiütik a tálcát. Olyan ósdi érveket rebesgetnek, hogy a nő a közönség, a fogyasztók közvetlen közelségéből menjen vissza a vendéglátó-ipar minden eltakaró kulisszái mögé. A konyhába. Oda valók, ott jobban megállják a helyüket. Azért is, mert — így olvasom egy szakember nyilatkozatában — „ebben a szakmában a legkönnyebben romlik meg az erkölcsük”. Ugyan, ugyan... Azokat az asszonyokat, leányokat félteni erkölcsnemesítő szándékkal, óvni a férfikönte- tektől és az udvarlás szelétől, akiket a közelmúlt vihára vert, esője áztatott, diónagyságu jégdarabkái kékre-zöldre zutak ugyan, de testi épségüket mégis meg tudták védeni, fenn tudták tartani, gyerekség, naiv kísérlet, főként pedig felesleges. Ne féltsék azokat, akik az önmömaguk természetközöbrai, akik csak erősebbek, biztonságosabbak, megbízhatóbbak lettek a pörölycsapások súlyától. Tudnak ők „vigyázni” magukra, ha már annyi vész-en-poklon át vigyázott rájuk a Gond- viselő... Megnyugtatósul ide- írtam azt az „interjút, amit egy „féltett” espresso-alkalma- zóval csináltam. Az erkölcs védő akcióra (mintha már el- indított volna hasonlólt pár év elől Stadler papa) meglehető- sen nyersen, ridegen, de annál őszintebben ezt válaszolta: — Az gyamsitgasson, akinek a kora reggeli késő éjszakáján (az espressok reggel bétől éjjel félkettőtig vannak nyitva), tartó, halálosan fárasztó munka mellett egyáltalán van kedve észrevenni, hogy nemcsak „ven- deg”, hanem férfi is van a vilá- gon...

★

AZ MEG EGYENESÉN nem igaz, hogy a dolgozó nők leg- többje csak önmagát tartja el, magára és saját „luxuszükség- leteire” keres. Nem, nem, a sok özvegyé lett asszony, aki- nek férje „nem tért vissza”, szüleit, öreg édesanyját, sze- rencsésen megmaradt gyerme- két, rengeleg esetben apósát, anyósát is ellátja. De hány- szor dolgozik a rokkantá lett idegileg, fizikailag, anyagilag tönkrement férje helyett, hogy megmentse az éle számára? Az egyik lap igyekszik a probléma mélyére hatolni, amikor a „felesleges nők” sorskérdésen vizsgálja. „A vádak — írja ez az újság, — amelyekkel a női munkerőt illetik, ijesztően em- lékeztetnek arra vádakra, amik az évszázadok folyamán a

zsidókkal és a háziállatok vilá- gában a nuacsákkal szemben hangzottak el.” Szóval, mester- kélt, csinált vádak. Vervádak. Olyan abszurd kitalálások, amelyek alkalmasak a gyűlö- letkeltésre.

★

NEM TEHETEK RÓLA, és ezekben a kis üzemekben szí- vesebben látom a nőket a tá- lcával, mint a férfiakat. Kecse- sebbek, mozgékonyabbak, köz- vetlenebbek; nincs bennük semmi vaskosság, nehézség, darabosság. A nagy öttermek- ben, ahol alapkövetelmény a szaktudás, — nem is annyira a szervirozási, mint inkább a gasztronómiai szaktudás, — férfiaknak van a helyük. A pálya kettéosztásában ilyen formán meg is egyezhetnek. De, ami miatt vétőt kiáltok, az az a rendelkezés, hogy „azon- nal felfüggesztik azokat a leá- nyokat és asszonyokat, akik őt évnél kevesebb munkaidőt tudnak kimutatni”. Miféle numerus clausus már megint? Ez nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy aki mondjuk *deportá- lásból visszatérve*, két esztan- deje, vagy azóta egyéb híján a masé, ládog, illetve fatálalt vette a kezébe, mert verejtékes kényerét így akarja megkeres- ni, *repülhet*. Az erkölcsvédelem nagyob dicsőségére az espresso kávéfőzős langy levegőjéből kikerült a hideg és rideg utca- ra. Az pedig, aki öt évnél hosszabb gyakorlatot, vagy legalább ennyit igazol, „szerezett jogaira való tekintettel” megmarad. Őt év elől 1942 volt. Darányl. Kállay és a hozzájuk hasonlók uralma. Aki akkor munkát kapott és azóta — a Szűlasi- rezsimben is — helyén marad- halott, az vígan csörömpölhet a tálcával tovább. Helyes, ha nem követelt el — jobblépet. Viszont azt, amit akkor az 1939. évi IV. tc., meg az utána jövő többi jogfosztó és emberpusztító rendelet „joghatálya” alap- ján előbb, mert nem férték bele a százalékba, később, mert megszünt a százalék is, kidohtak, most két esztendő tápászkodás és újraclédés után megint el kell tanácsolni... Nem, ez olyan szörnyű, olyan kétségbeejtő, hogy el nem hi- szom.

Olyan csunya, hogy nem is lehet igaz...

A Moadon Ivri III. évfolyamának megnyitó ülése

okt. 11-én, szombaton d. u. 4 órakor loss az Arany János-u. 29 alatti moadon- ban. Előadók: dr. Hahn István, Péterfi Sámuel

Székelv Emil 26

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Emlékműavatás Bicskén

Szeptember 21-én avatták fel a deportálásban és a munkaszolgálatban elpusztított 510 bicskei és környéki hitvestvé-
rünk kegyeletének emelt emlékoszlopát. Bicske községe már rég nem látott ilyen tömegeket, mint amilyenek az avatás napján ott a fővárosból, de az ország többi részéből is megjelentek, hogy megélt eseményeik emlékének áldozzanak.

A kegyelet emlékezése a templomban kezdődött, Fried Márkus székesszékhelyi kántor szívbemarkoló gyászáneke után dr. Komlós Ottó székesszékhelyi főrabbi tartotta meg emlékbeszédét, melyben a helyi szakasz nyomán Mózes halálával és annak agadai leírásával vonta párhuzamba az 510 ártatlan zsidó ember mártírját. A beszédet a résztvevők hangos zokogása kísérte. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a hitközség főrabijáról, a papi ércnyekben gazdag, kiváló dr. Fränkel Ernőről.

Ezután a gyülekezet zárt rendben kivonult a temetőbe az impozáns méretű felhárnyánpoklótól borított emlékmű felavatására. Az emlékoszlop egyik oldalán Micha próféta által való idézet olvasható: „Kivesszét a jámborság a földről, nincs egyenesség az emberek között, mindnyájan vérontásra leselkednek, kiki testvére életére tör”. A másik oldalon Ezekiél próféta által: „Igy szól az Úr az Örökkévaló, én megnyitom a ti sírjaitokat a felhozlak benneteket a földre”. Közöttük pedig 510 név. Dr. Komlós Ottó főrabbi avatóbeszédében ezekből a próféta idézetekből indult ki és meg-
rázó erővel elevenítette meg a gonoszság okozta veszteségeket, melyek nyomán a világ is szegényebb lett. A lelkek összekapcsolódásának lidja még romokban hever, mi várjuk az igaz megbánást, a felelősség elismerését, a büntudatot, mert csak az adhat megtisztulást és csak ez tehermentesítheti a lelkiismeretet. Csak ha mindenki a maga örökjén vállalja a becsületet nevelést, irányítást és a bennünk élt gaztettek emberi szempontból való legáltalánosabb megpecsételését csak így remélhető, hogy hid feszül majd a ma még távolságok végtelenjén. Zsidó testvéreire fele pedig azt mondta, hogy a mártírok csak akkor nem halnak meg hiába, ha emléküket összeforraszt bennünket közösségutadban és a Szentföldért való áldozatos munkában.

Utána Vámos László a Magyarországi Izr. Orsz. Iroda és a XI. községterület nevében emelkedett szólásra.

— Nem sebeinket mutatni jöttünk ide — kezdte meg-

ditó beszédét —, melyek mégis újra rádőbbsenének végtelen tragikumunkra. Csak a humánum, a jog, az igazság, a szeretet eszméinek gyógyító ereje képes fájdalomunkban vigaszt nyújtani és visszaadni a meggyőzt zsidóságnak ismét a jobb élet hitét.

Ezután a közületek szószó-
kai beszéltek: a vármegyei és a járás, Bicske község, a MKP Szoc. Dem. a Kisgazda Párt és az Orsz. Musz. Szervezet nevében. Szavaikból egyöntetűen rajzolódott ki a vallomás,

hogy 1944 szörnyű gaztette ennek a nemzetnek életében többé sohase fog megismé-
lődni, majd Balabán Sándor vette jelképesen birtokba az emlékművet a bicskei hitközség nevében. Fried Márkus kántor „El mólé rachamim”-ja után dr. Komlós Ottó főrabbi héber és magyar imájával és együttes kaddissal fejeződött be az avatás, melynek végeztével koszoruk erdejé borította a kegyetlenül elpusztított mártírok emlékoszlopát.

A cyprusi zsidó internálótáborok egy éve

Augusztus 14-én volt egy éve, hogy az első zsidó „legális” palesztinai bevándorlókát Cyprus szigetére hozták. Ezúttal az év alatt huszonhárom hajón 24.048 zsidó került a szigetre. Közülük a havi bevándorlási quota alapján 7401 személy már legális keretek között mehetett. Palesztinába, úgy, hogy a táborok jelenlegi lakóinak száma kb. 17.000. A jelenlegi bevándorlási arányszám fenntartása mellett — ez ellen tiltakozott a Ténymegállapító Bizottság javaslata — a legutoljára érkezett hajók utasainak 1950 februárjáig kellene Cyprusban maradniuk.

A Joint a cyprusi táborok megnyitását követő harmadik héten már elkezdte segítő munkáját. Mintegy száz palesztinai Joint tisztviselő dolgozik azon, hogy a szöges drót mögött élő zsidó menekültek életét megkönnyítse mindaddig, amíg a palesztinai utazás napja el nem érkezik. A Joint munkája, amint az a cyprusi segítő munka irányító igazgatójának Morris Laubnak jelentéséből kitűnik, többirányú: orvosi, élelmezési, ruházati, nevelési és vallási jellegű segítséget adnak a táborok lakóinak. Jelenleg Palesztinából származó hét orvos, három fogorvos, tíz ápolónő és tíz csecsemőgondozó irányítása alatt a táborok lakóiból kikerült 14 orvos,

három fogorvos, száz kisegítő ápolónő és harminc csecsemőgondozó gondoskodik az orvosi szükségletek ellátásáról. Az élelem a táborokban igen szűkös és ezért szükséges, hogy a Joint rendszeresen kiegészítse a brit katonai adagokat. A táborok minden lakója kenyér és burgonyapótlást kap a Jointtól és mintegy harmadrészüket, ideértve a lizenkétéven aluli gyermekeket, betegeket, áldott állapotban lévő és szoptató anyákat, a fenti táplálékpótlékon kívül tejet és tojásport, friss gyümölcsöt és fűszert, mézet és jamek kapnak naponta. A táborok számára külön diétás konyhán főznek.

A táborokban igen sok gyermek és fiatal ember él, akiknek számára nevelést kellett biztosítani egészen különleges tantervvel. A tantervet Erec Jisraelen dolgozták ki és azt harminchat palesztinai, valamint háromszáz táborból kiválasztott tanár és tanító való-
sítja meg. Két palesztinai óvónő vezetése alatt, mintegy hatvan gyerek — életben először — most kezd el játszani, tanulni. Furcsa az ellentét a játszó gyermekek és az őket körülvevő szöges drótkerítés között. A táborok gyermekeiből külön gyermek és ifjúsági falut állítottak fel az egyik táborban, ahol 1700 gyermek él. Számukra a Jewish Agency ifju-

sági aljaj osztálya küldött ké-
reci tanítókat. Ezek között a gyermekek között csupán csak 10% mondhatja el magáról, hogy mindkét szülője él. 56% teljesen árva. Kezdetben bábé-
nyelvzavar uralkodott a táborban, mert a gyermekek 49%-ának jiddisch az anyanyelve, 34%-ának magyar, 6%-ának lengyel, de sok közülük a francia, német, román és cseh származású tanuló is. A számukra külön kidolgozott tanterv és tanterők nagy sikere, hogy kéthónapos tanterv után a gyermekfaluban mindenki már héberül beszél és a kezdetben oly széteső tömeg most már egészséges csoportot alkot.

Természetesen gondot fordítanak a felnőttek foglalkoztatására is, hiszen a tábor lakói nem dolgoznak. A felnőttek számára a tanárok és tanítók különböző foku héber, bibliai, zsidó történelmi, palesztinográfiái és szociológiai kurzusokat tartanak fenn. A táborokban még egy jesiva is működik, ahol harminc fiatal bocher tanul Tórát és Talmudot minden nap. A zsidó ünnepeket Cyprus szigeten ugyancsak a Joint jóvoltából a tradíció legteljesebb betartásával ünnepelik meg, a táborlakók és egyben az ereci tanítók és tanárok tanításából egy-
kis izelítők is kapnak az ünnepeknek Erec Jisraeli új alakulásától is.

(GELLÉRT)

Pályázati hirdetés

A Dohreneri Stat. Ante és az Ant. Crth. Izraelita hitközségek Közös Bizottsága

pályázatot hirdet az azonosan létesített Dohreneri Zsidó Kórházban betöltésre kerülő

következő állásokra:

- 1 igazgató főorvos,
- 1 belgyógyász osztályvezető orvos,
- 1 sebész osztályvezető orvos,
- 1 szülész-nőgyógyász oszt. vez. orvos.

- 1 kórházi alorvos,
- 2 kórházi segédorvos állásra, valamint a kórházzal kapcsolatos ambulanciákra

- 1 bőrgyógyász rendelőorvos,
- 1 fogász,
- 1 gyermekgyógyász,
- 1 orv. tobor. gége,
- 1 szemész és
- 1 röntgen szakorvos állásaira

Megközelítő okmányok; számomagyar-
zat szerinti 1., 5., 6., 8., 10.

Pályázatot hirdetünk még:

- 1 gondnok,
- 1 főápolónő,
- 1 műtősnő, 1 szülészsnő,
- 1 ápolónő,
- 1 portás és
- 1 alacsony állásra (Eddigi működés igazolható.)

A pályázati kérvények a fenti kórházlakókhoz, Dohreneri, Bajcsy Zsiluszkó-u. 32. szám, jelen hirdetésünk megjelenésétől számított 15 napon belül adandó be.

Kórházbizottság.

PESTI HAZAI

ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

Budapest, V., Deák Ferenc-utca 5

Telefon: 181-890

MAGYARORSZÁG LEGRÉGIBB PÉNZINTÉZETE

Somlyó Zoltán emléke

— Halálának tizedik évfordulóján —

Irtá: SZILÁGYI GÉZA

1882-ben jött a vele szemben mindvégig barátságosan világra. Tíz évvel ezelőtt, 1937-ben távozott belőle, kevésbé legjobb barátja, Kosztolányi Dezső után. Zsidónak született és ezt a sorsot, amely alól elegendő kibújni törekednek, mindhárom bátran, önérzetesen, olykor gögösen vállalta, mert tudta, hogy a zsidóság is, semmiféle keresztvívással nem mosható, el nem törölhető jelleg, nem bűnös, el nem távolítható stigma. Szüleinek, rokonainak arcánál nem látta. Senkinek írta meg képekkel és rajzokkal ékesített életrajzát, mint nála jobban méltányolt, hivatalosan többre becsült, de igazán nem többet érő annyi költőtársát. Így hát nem tudom, milyen volt apjának, anyjának nagyszüleinek arcán. Magát Somlyó Zoltánt jól ismerem, gyakran láttam, volt idő, hogy hónapokos át egyazon szerkesztőségben dolgoztunk. Nem kellett különös szakértelen ahhoz, hogy az ember azonnal megállapítsa, Somlyó Zoltán ősi és örök hovatartozását Zsidó voltát haján, homlokán, szemén, száján viselve, testének formájával mintázta, mozdulatainak ritmusával hullámoztatta, hangjának áruló állagával és szerénytelen mellékzöngével kiformalta. Zsidó volt, ahogy sorsa megalkotta és ezt a veleszületett adottságát sem lemondón nem sajnálta, sem a sorsot miatta nem káromolta, sem más adottsággal fölcserélni nem szeretné volna. Sosem gondolt arra, bár olykor jóindulatú barátok biztatták rá, hogy mint egy-két különben jeles költőtársa, aki szintén „Juda zord törzséből származott”, keresztény verseket próbáljon írni. Idáig sosem törekedett asszimilálni. Tizenhárom próbás zsidó volt, mint egyik rosszindulatú bírálója, finomságot erőltetve magára, megbélyegezte: *tulságosan penetráns zsidó*, az is maradt, annak halt meg. Mint *Zsoldos Jenő Magyar Irodalom és Zsidóság* című pompás adat- és anyaggyűjteményének bevezetésében, a lényegét kidomborítva, legáltalában megállapítja: *Somlyó a maga költészetének forrásul zsidó származását tartotta meg. Küldetésének hangját zsidósága szabaddította föl a maga dalainak meghallgatását a zsidósággal való közösség-vel, alapján várta és követelte. Ha ez „penetráns zsidóság”, akkor a szidalomnak számít triviális kifejezés a legszebb dicséretté nem esedékszik.*

*

Nem várva arra, hogy mások hova skatulyázzák be, ezt a kegyetlen rangjelzést aggatta magára: „az előközött költő”. Nem magyar földön termelt ez az elnevezés, de Somlyó Zoltánt, akit

az élet süppedékes peremvidkeire száműzte bevégezte, megillette a cím mögött gubbasztó szomorú rang. Szemre zürzavaros, mégis velejében egységes életét kivonatossan és mégis teljes leleltározta „Nyitott könyv” című 1916-ban megjelent verses önéletrajzában. Ez a kegyetlen levélkezés nem más, mint strindbergi őszinteséggel elsikoltott vallomás az előközött költőnek a felszabadulás megdicsőítése felé libegő életéről. Ha Isten kegyeltje lett volna, megkap egészen minden kint, amely végtelen, de minden kéjt is, amely végtelen, ahogy Gothe önmagáról ujjongott. De minthogy csak szeretett volna Isten kegyeltje lenni, csupán minden végtelen kint lett osztályrésze. Ez a kénköves kin már nem is vonaglik, hanem vitustáncban örvény a legkiméletlenebb exhibicionizmus megdühödött strófáiban, amelyeknek belülről öröklő frissen hulló vér piroslak. Hatvan nyolc lapon a főváros és a vidék, szennyes hónapos szobák, ritkán takarított szerkesztőségek, pákott szagu kocsmák, elszomorító „örömlányák”, primitív kórházak sötét világa meztelenkedik győzelemes keserveséggel. Egy-két barátján kívül — *Kosztolányi és Karinthy* neve ott sugárzik a rövid sorban — nem jut neki hive és hódolója. Öntja a verseket és a prózát. Szaladgál a betevő falat után. Családot alapít. Hol vitalkozva, jussáért harcolva verekszik, hol letette és magára erőltetett hazug szerénységgel hallgat. Házal kőzirtaival, néha réme az ideges szerkesztőknek, órákhosszat előszobázik, hogy elhelyezze verseit és kisorja a tiszteltlenül csekély tiszteldíját. Ő nem is joggal, hanem úgy érezhette, hogy királynak jött a világra, de — *Reviczky Gyula* szerencsés kifejezésével élve — *énélő koldus*. Már alig lett több. Nem kell csodálni, hogy előközött költőnek vallotta magát, félig becézve szomorú elvarázsoltágát, félig flagelláns öngunnyal.

És én mégis ezt a költőt, bár egy démoni gonosz hatalom húzta is meg átkoszinu krétáival földi életének muló körvonalaival, legfeljebb, tehát örök valóját nézve, inkább áldott költőnek mondanám. Nem ismert szürke hétközna

pot, hanem koldusdarócban is mindig a költészet bíborló ünnepeit ülte, éjjel-nappal szakadtanul, a sikertelenség siva tagában is édesvízi források izeit érezve, a közöny demesző telében is szüntelen mámorban forrósodva. Felhatározatlanul, el nem állíthatóan ömlött belőle egy ritkán szelíd, legfőképpen nagy hőfoku, nem egyszer felhőren izzó líra. Nagyobb magyar költő akad, de ennyire *csupa és csupán költő* alig. Éleét csak azért becsülte és igyekezett fenntartani, mert versek termőföldje lehetett Arany és gyémánt legalább annyi szakadt ki belőle, mint salak és üveggyöngy, mert amilyen erős volt költőnek, olyan *gyenge kritikusnak és különösen önkritikusnak*. Költésze fegyvermezeitől van, sötét-pirosan bővérű, minden realitáson fel nem tartóztatlanul elburjánzó, talán éppen ezért sokszor kivédhetetlen hatású költészet, amelyet fanatikus, gátlások és mérők, mérlegelés nélkül, már-már bolondul szolgált és celebrált. Talán csak így bírta elviselni,

sőt mint „dallermőt” olykor széppé is kendőzni életét. Mindig költészetben élt, folyton költészetének élt, soha költészetéből meg nem élt.

*

Örök „előszobázó” volt dohos életében. Várt, egyre várta, legtöbbször hiába, hogy bebecsás-sák oda, ahol az értékért erkölcsi és anyagi ellenérték jár, hír, szellemi rang, legalább csekélyke pénz terem. Addig várta, míg ebbe a szörnű teherpróbába bele nem halt. A dicsőség előszobájában, vesztetett. Egyáltalában az élet előszobájában türelmetlenkedett türelmet színlelve. Amde, ha kevesen értékelték is és elegendő még most sem hajlandó jelentőségét elismerni, ő maga meg volt győződve róla és igaza is volt, mert a művészetnek nem csupán az előszobájában rekedt, hanem legjobb pillanataiban beledőlálmaskodott a *szentek szentjébe*. Legszebb versei — a zsidó lelkek és tárgyak közöttük ragyognak — el nem némíthatóan tanuskodnak erről. A salak pedig nem számít.

Munkát a munkaszolgálatosoknak!

Oroszországból hazatért testvéreink az alanti foglalkozási ágakban keresnek elhelyezkedést: tisztviselő, kereskedőség, asztalos, bádógos, bórdszűmves, cipész, cukrász, fodrász, lakatos, utazó, mészáros, zenész, szerszámlakatos, kárpitos, terménykereskedő, raktárnok, gazda, ügyvédjelölt, szűcs, kátratredező, soffőr, dobozgyári szabász, nyomdász, vegyész, gépészmérnök, naglomszerelő, vízvezetékyszerelő, szakács, fogtechnikus, üveges, órácszerész, gépésztechnikus, ügynök, villanyhegesztő, villanyyszerelő, kalapos, pénzszedő, korrepetitor, paplanos, kádár, kötszővő, kovács, alkalmi munkás, altiszt.

Munkaszolgálatosok, figyelem! Budapestben állást nyerheti tisztviselő, kereskedőség (vas-fűszer-festék szakmában), gépészmérnök, kárpitos, szobafestő, bórdszűmves, bádógos, vegyész, lakatos, műszerész, órácszerész, segédmunkás, soffőr, konfekciós szabó, utazó, kötszővő, asztalos, árukihordó.

Videken állást nyerheti kereskedőség (rővidáru, vas, vegyes, divatáru szakma), utazó, üveges, szabó, bádógos és szerelő, tisztviselő, konfekciós szabó, órácszerész.

Minden munkalehetőséget jelentésbe a DEGOB információk osztályán, Bethlen-tér 2. I. 36.

KI TUD RÓLA?

Férjemet keresem,
Bencze Tibor hírlapíró,
ki bevonult 1942 márc. 31-én,
Szentendréről 1943 április 20-án vitték Oroszországha. Utoljára „Krasnoje” nevű helységben kórházban volt. Nagyon kérem, aki bármit tud róla, értesítse feleségét, VI. Jókai-utca 4. I. emelet 3. alatt.

Gyermekágy, gyermekbutor
játékáru.
Összecskúsok ágy VICA-nál
Nagyatádi Szabó-utca 50
Király-utca sarok.

KERESSEM FÉRJEMET

Roth Géza,

született Budapestben 1901-ben,
anyja Katz Janka, 1944 június
23-án a Bükk Szőlő-utcaából
vitték el. Kérem, ha valaki tud
róla, értesítse feleségét: Roth
Gézánál, Budapest, IX. ker.,
Szvetlenné-utca 5.

KI TUD

Eiser Tivadar

56 éves kereskedő, ki Ausch-
witzba került. Szíves értesítést
kér Aichelburg Lajosné, trafik,
Róbert Károly-körút 104.

Angolul tökéletesen beszélő kisasszonyt

kilencéves kisleányomhoz fél-
napra keresek. Dr. Heves, Pan-
nonia-utca 25. IV. 3.

ÚJDONSÁG a petróleumfűtés terén

Légfűtés áramló forró levegővel
Eddig nem létezett teljesítmény

PETROL HEATING HŐLÉGSZÓRÓ

bármely petróleumfűzőre helyezve azonnal SZAGTALANUL FŰT
két kisebb vagy egy nagyobb azobát

Szabadalom bej. Bemutatja: FERROMETALI, V., Pozsonyi-ut 6. Tel.: 389-126

Ungár Sándor

A zsidó közösség ismét gyászol. Gyászolja Ungár Sándort, a kispesti hitközség volt elnökét, majd disztinguált, a Pesti Izr. Hitközség elöljáróját, a volt pesti gettó kerületi elöljáróját és számtalan zsidó intézmény áldozatoslelkű közreműködőjét, aki rövid betegség után váratlanul hunyt el.

Ungár Sándor 61 éves volt és a zsidó élet minden posztján, ahová állították, úgy ismerték, mint a megbízhatóság, az állhatatosság és a becsületesség miniképét. Ungár Sándor azok közé a kevesek közé tartozott, akik a zsidó közösség felett való örökös tartózkodást legfontosabb feladatuknak. Mint a pesti gettó kerületi elöljárója szeretettel és nagy-nagy megértéssel igyekezett enyhíteni hitestvérei szenvedéseit. Fáradozásainak elismerésül a köztestület elnöke a Magyar Szabadságrenddel tüntette ki. De ez a kitüntetés csak külső megnyilvánozása volt érdemei elismerésének, Ungár Sándor láthatatlan kitüntetését ragyog minden volt gettólakó hálás szívében.

És volt egy nagy álma Ungár Sándornak, melynek megvalósulását már nem érthette meg, de amelyért egész életében küzdött: Erecéért, a szabad és független zsidó államért. Cionista volt a szó legnemesebb értelmében.

Élete utolsó évében súlyos csapás érte Bandi fia halálával, de ezt a csapást türelemmel viselte s csak legszűkebb baráti köre tudta, hogy életének jobbak fele szállt sirba Bandi fiával.

Temezésén, október 5-én, a kispesti zsidó temetőben gyászhaborult családján kívül ott voltak mindazok, akik szerették és becsülték Ungár Sándort: Stöckler Lajos, a Pesti Izr. Hitközség elnöke, Domonkos Miksa ügyvezető, dr. Geyer Albert, a Zsidó Világkongresszus elnöke, dr. Dénes Béla, a Magyar Cionista Szövetség társelnöke, dr. Pásztor József, a Degob főtitkára és dr. Benedek László, a Zsidókórház igazgató-főorvosa és sokan mások. A zsidó közélet vezetői közül. A szertartás Fendrei Miklós és a kórus gyászénekével kezdődött, majd dr. Berg József kispesti főrabbi méltatlan Ungár Sándornak emberi kiválóságát, Stöckler Lajos a Pesti Izr. Hitközség elöljárósága nevében bucsuzott egykori gettóbeli munkatársától, Szalai Miklós alelnök, a kispesti hitközség, Forgács Ámbrosz a kar-társak gyászát tolmácsolta. Bárci Gyula polgármester Kispesti város tiszteletére nevében, a Magyar Cionista Szövetség nevében pedig dr. Richmann Mózes vez. bucsuzt Ungár Sándortól.

Szeptember 28-án Debrecenbe érkezett munkaszolgálatos hadifoglyok:

Mieglitz Aladár, Budapest, Kun-u. 12. 105/32, Zaporosje 100/3.

Glück Andor, Debrecen, Bajcsy Zsilinszky-u. 50. X. 4. Odessza 7159/13.

Frisch Hugó, Békéscsaba, 121. Vép, Tiflisz 1250.

Oroszországból hazatért és Budapesten a Degobnál jelentkezett munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Goldstein Ernő, 108/74, Róbert Károly-körút 74.

Simon György, 107/304, Klotild-u. 16.

Kohn József, 101/18, Vilma királynő ut. 10.

Mieglitz Aladár, 105/32, Kun-u. 12. félem. 1.

Adler Gábor, 106/7, Lónyay utca 18/b IV em. 5.

Stern Gyula, 109/40, Magdolna-u. 20.

Dr. Berkovits Ferenc, 101/54, Bajcsy Zsilinszky-ut 59.

Dr. Szilágyi János, 701/16, Normafa-ut 25/27.

Jassinger Arnold, 4, Szövetség-utca 45.

A Degob jelentése Oroszországban levő munkaszolgálatos hadifoglyokról

Zaporoziában tartózkodó munkaszolgálatosok:

Markovics Iván, 35 éves, Mohács.

Pollák László, 44 éves, pincér, Liszt Ferenc-tér 9.

Nádasi Pál, 33 éves, kereskedő, Rottenbiller-utca.

Harimann Andor, 32 éves, birkökészítő, Népszínház-u. 19.

Geisler László, 35 éves, szerelő, Népszínház-u. 16.

Lanfer, 26 éves, fodrász, József-u. 41.

Roth Menyhért, 48 éves, vaskeresk, Örömvölgy-u. 22.

Stern László, 35 éves, fa-szobrász, Szigetvári-u. 22.

Simonyi György, 28 éves, keztűs, Ujpest, Árpád-u. 63.

A DEGOB információs osztálya (Bethlen-tér 2., I. 36.) küldése szerint fentnevezettek egészségesek és rövidesen hazatérnek.

A tel-avivi Népopera primaballerinájának egyetlen fellépése Budapesten!

London, Páris, Varsó, Prága után Budapesten, 1947. október 12-én, vasárnap d. u. fél 6 órai kezdettel a Zeneakadémia nagytermében

Noémi Aleskovska

balettestje

Műsoron: Klasszikus és modern héber táncok

Szóbel-Uj Stúdió rendezés (Andrássy-ut 77) Telefon: 428-794)

Gondoskodjon előre jegyről!

Jegyek elővételben a jegyirodákban, a Zeneakadémia portáján és előadás előtt a pénztárnál válthatók.

A szegedi chevra hosánó rabbó közgyűlése

Október 4-én, hosánó rabbó hagyományos estéjén tartotta a szegedi chevra rendes közgyűlést, melyen a szegedi zsidóság zsufolóság megfőtöttte a hitközség disztionát. Ezt az ünnepi közgyűlést használta fel a szentegylet arra, hogy felavassa a szegedi zsidóság két kitűnő tagjának: Varga Mihály, volt elnökhelyettesnek és Lamberg Mór főkántornak a disztionteremben elhelyezett arcképeit.

A templomi énekkar Adonaj zöhorónu éneke vezette be a közgyűlést, melyet Dános Dózsa szentegyleti elnök nyitott meg. Kegyelezes szavakkal emlékezett meg a chevra halottairól: dr. Pap Róbertől és Hirschfeld Lipót szentegyleti elöljáróról, kinek helyét a közgyűlés dr. Bach Lászlóval töltötte be.

Utána Stern Márton hitközségi elnök tartotta az ünnepi beszédet. Nagy elismeréssel szólt a chevra vezetőségnek lelkiismeretes munkájáról. Majd ráért arra, hogy a Joint karitatív munkája mindig szűkebb keretek közé szorult, aminek első következménye volt, hogy a szegedi Joint-kórház működését beszüntette. A chevrával kapcsolatos teendők közül a legfontosabb a menház, az árvagyögyelettel kapcsolatban az árvaház felállításának, beavazásának és felszerelésének kérdése. A három jótékony egyletet a chevra, árvagyögyelet és nőegyletet hívja fel ennek előkészítésére, hogy az öregekről, betegekről és árva gyermekekről gondoskodni tudjon a közösség. Összefoglalásra, egymás megsegítésére van szükség, hogy átsegíthessük nélkülözőinket a rák váro kemény télen.

Az elnöki beszéd után Schönfeld Bernát elnökelt a Reo kompozíciót.

Utána Kardos György, az árvagyögyelet elnöke méltatta a deportálás alatt elhunyt Varga Mihályt, a hitközség volt kultusz-elöljáró, elnökhelyettesének, az árvagyögyelet elnökének, a szentegylet elöljárójának érdemét.

A mély hatást kiváltó beszéd után dr. Katona Dávid hitközségi jegyző tartotta meg emlékbeszédét Lamberg Mór főkántor fölött.

A két arckép leleplezése után Bán Ernő főkántor El moló rahaminja következett, mely után dr. Frenkel Jenő szölv két kitűnő zsidó férfit, Varga Mihály és Lamberg Mór érdemeiről.

A templomi énekkar Haskivénja zárta be a jól sikerült emlékünnepeket.

Dr. Katona Dávid

HÁZVEZETŐNÖKNEK ELMENNE Jönniük kell, kőnyvkoru nő, magányos, „Örögyesszony” jönniük a kiadóba.

Hárman maradtak...

Jászakisér nagyközség Szolnok megyében, ezerkétszáz lélek lakta, az 1944. évi borzalmak előtt mindössze ötvenhárom zsidó család volt közöttük.

A falu szegényei voltak ezek a zsidók, szabók, szusterek, szalócok, napszámosok és a falu népe békességben élt velük addig amíg...

A jászakiséri zsidókat is bevitték a gettóba, hogy onnan megölni vigyék őket. De addig is, a falubeliek közül többen emmivalóval akartak a szerencsétleneken segíteni és bizony nem egy jászakiséri földművesl zártak be mezegetyénitől a zsidók közé azért, mert enni adott nekik. Sőt egyiktől még a sárga csillagot is ráparancsolták egész álló napra.

Azután elvitték és megölték a jászakiséri zsidókat is, mindössze hárman maradtak életben.

Ez alatt Jászakiséren is átlátszóan pusztított a nyilas propaganda és hittek benne azok, akiknek hasznuk volt belőle.

A három esodákkal hazakerült zsidó ismét elkezdte új életét építeni: sok fájdalommal, de érezték, hogy új életkezdésükhöz előbb a régiek iránti kegyeletet kell keröni. Emlékköbe vésettek az elhunyt mártirjaik nevéit és az emléktábla leleplezésén nemcsak a környékbeli zsidók, hanem megjelentek azok a nem-zsidók is, akikben sem a régi propaganda, sem a neofasizmus nem ronglotta el az emberi érzéseket.

Az emlékmű felavatásán dr. Singer Ödön szolnoki főrabbi ezekhez, de egyben azokhoz is intézte szavait, akik anyagi érdekből még a maréknyi zsidó életet is sokallják.

— A jászakiséri társadalomhoz fordulok — mondotta többek között a főrabbi — egyszerű asszonyokhoz és gyerekekhez, hiszem, hogy ti, kik ide kijöttetek gyászolni, a megmaradt három zsidó emberrel, szívetek mélyéből együtt gyászoltok, együtt sirajátok az elvesztetteket. Kérem az Uristent, hogy a bánbúnoknak bocsásson meg, áldja meg kezük munkáját, — de azoknak, akik még ma is a gyűlölködés gondolatával élnek és sokallják az életbenmaradtakat, azt üzenem, hogy az Isten az itélet csarnokában, szent trónusán megítéli őket gondolataik és cselekedeteik érdemében.

A pap szavai közben felsárltak a jászakiséri lelknek, majd egymásután helyezték el koszorúikat és virágjaikat a jektépes sírnál.

Egyetemi tanári beiktatás és „solaus szidausz“ Debrecenben

Diszes külsőségek között iktatták be a debreceni Tudományegyetemen dr. Keller Békát a Pesti Zsidó Kórház volt főorvosát a kórbonctan tanárává, amely avatásra Debrecenbe érkezett Stöckler Lajos, a Magyarországi Izraeliták Országos Irodájának elnöke, Domonkos Miksa a Pesti Izr. Hitközség ügyvezetője, valamint dr. Benedék László, a Zsidó Kórház igazgató-főorvosa is.

Debreceni tanácskozásukat felhasználták arra, hogy a vidék legnagyobb hitközségét meglátogassák, intézményeit megtekintsék és a hitközség vezetésével, tagjaival érintkezésbe lépjenek.

A Debreceni Siatuquo ante irr. anyahitközség elnöksége kedves budapesti vendégeik tiszteletére azt elmulit szombaton solaus szidauszt rendezett, amely impozáns keretekben zajlott le.

Dr. Weisz Miksa főrabbi és Csengeri Leó elnök üdvözlő szavai után Stöckler Lajos,

Domonkos Miksa és dr. Benedék László hosszabb beszédben fejtegették a zsidó problémákat. — Rámutattak, hogy nincs külön pesti és külön vidéki zsidóság, az érdekeink egyek és azért valamennyiünknek együtt kell dolgoznunk. — Az ussonna folyamán a debreceni orthodox hitközség nevében Schreiber Jakab elnök, a Szentegylet nevében dr. Schwartz Artur elnök és a Tiszántúli Zsidók Központi Szervezete részéről Leitner Jenő elnök szólaltak még fel.

*

Itt említtük meg, hogy az egyetemi beiktatáson az orvostársadalom részéről megjelentek: dr. Weiz Emil az orvosszakszervezet részéről, dr. Bakács Tibor tisztifőorvos-helyettes, dr. Bálint István rendőrezredorvos, dr. Aszódi Zoltán egyetemi tanár, dr. Liebner Ernő egyetemi m. tanár, dr. Németh Gyula főorvos és dr. Zalka Ödön egyetemi tanár, kórház-igazgató.

Otthont keresünk elhagyott öregek és árva lányok számára

Az Országos Zsidó Segítő Bizottság budapesti segélyezése — tekintettel intézményeinek helyszükére — gondozásában levő öreg férfiak és nők, vala mint nagykoru családjukat vesztett leányok részére otthont keres

Ez az igen humánus elgondol-

lás nem csupán azok számára jelent segítséget, akiket otthozhoz kíván juttatni, hanem azoknak is, akik otthont kívánnak — megfelelő anyagi ellenszolgáltatásért — nyújtani.

Részletes felvilágosítást a DEGOB információs osztálya (Bethlen-tér 2. I. 36.) nyújt.

VADÁSZ DÁNIEL reklám- és cégtáblafestő, fém-
betű- és cégtáblakészítő
V., CSÁKY-UTCA 1 • TELEFON: 329-083

Pedikür speciális lábapolás díjtalan lábvizsgálat
benőtt körmök **Rencs** pedikürosternél
szakszorú, fájdalommentes kezelés, Csengery-u. 84

Garantáltan vegyileg tisztít. - Minta szerint fest
Balog György
VI. ker., Andrassy-ut 33. (Nagymező-utcai oldalon)
Telefon: 221-129

RÁDIO, PORSZIVÓ és villamossági cikkek
SZENCZERNÉL VI., Vörösmarty-utca 31 sz.

KALLÓS ÉS HEGEDŰS
régí helyén
(V., Bócsai-utca 9) **újából megnyílt**
Férfi és női szövetek, selymek nagy választékban

Egy olaszországi katolikus egyházközség tagjai áttértek a zsidó vallásra

A *Time* írja, hogy különös eset történt a San-Nicandro-i katolikus egyházközség tagjaival. Eit a városkában egy Donato Manduzi nevű polgár, aki — a világ szörnyűségeinek háttára — meghasonlott egész addigi világszemléletével és kijelentette, hogy zsidó akar lenni.

Ez kevéssel a második világháború előtti történet, amikor Donato Manduzi megjelent a római főrabbinál és kérte, hogy fogadjon be a zsidó közösségbe.

A főrabbi figyelmeztette elhatározásának súlyosságára és azt mondta, hogy előbb tanulja meg a zsidóság tanításait

Donato Manduzi elkezdett tanulni. Sőt amikor meglatulta a zsidóság tanításait, megismerlette azokat a városka többi katolikus polgáraival is.

Mindehhez hozzájárult az is, hogy San Nicandro a Zsidó Brigád tagjai szabadították fel a német nyomás alól.

Nemrégiben az oltani katolikus egyházközség 100 tagja megjelent a római főrabbinál és bejelentette, hogy áttérnek a zsidó vallásra.

Rathenau-klub alakult Németországban

A newyorki *Aufbau* írja, hogy Berlinben Rathenau klub alakult a mártírhalált halt zsidóválasú német külügyminiszter emlékének ápolására. Rathenau tudvalóvén náci-mérénylek teték el láb alól a weimari köztársaság első időszakában.

A Rathenau-klub elnöke dr. Friedrich Mörchlen lett, akit a hitleri rezsim halálra ítélt és akit a szovjet csapatok mentettek meg közvetlenül kivégzése előtt. A Rathenau-klub feladata: az igazi demokrácia és felebaráti szeretet eszméinek terjesztése, vagyis ama gondolatvilág szolgálata, amely Rathenaut is áthatotta.

Lengyelország állami érvényességűnek ismeri el a náciizmus idején kötött zsidó egyházi házasságokat

A stockholmi *Unser Blatt* közli, hogy a lengyel zsidók a német megszállás idején sok esetben csupán egyházi házasságot köthettek, mivel az állami anyakönyvezető nem vállalkozott összedadásukra. A lengyel kormány legújabb rendelete most állami érvényességűnek ismeri el azokat a zsidó egyházi házasságokat, amelyeket 1939 szeptember 1 és 1946 december 31 között kötöttek.

PIATAL musz. ásvégyszenny, elhelyezkedés közlekedésnek nagy bármilyen úszóba, esetleg könnyebb áradat munkára. „Megbízható munkaadó” jelölés a zászlóra.

Munkaszolgálatosok

Orsz. Antifasiszta Szövetsége, VI. Bajcsy Zsilinszky-ut 5. sz. telephelyén, Tel.: 226-760. Országos Központja és budapesti kerületi csoportjainak működését a bajtársak ügyének ellenében kívül a bajtársi összetartás ápolására alkalmas

klubélettel kibővíti

Felkérjük bajtársainkat és barátainkat, hogy jövednek és klubhelyiség céljára alkalmas berendezési tárgyakat (garnitúrákat, székeket, asztalokat, képeket, könyveket, szőnyegeket — esetleg kölesön —) bocsátanak rendelkezésünkre.

Budapest, 1945 március 31-én kihirdetett Magyarok

síremlékének felavatása

1947 október 6-án 12-én, vasárnap délután 10 órakor, a Rákóczi-kertben, a Rákóczi-temetőben, a Rákóczi-temetőben.

Bajtársak! Ott legyenek!

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Kölcsönzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, Bencsák, Dohány-u. 68. Tel.: 222-687.

GANZ Redőnygyár

Paradőnyök, vászon- és műlejtők V., Csáky-utca 34. Telefon: 291-059.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok

és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca

Telefon hívó: 136-816

SZOBÁT KERES

dolgozó fiatal nő, lehetőleg a Nemzeti Színház közelében. „Házon kívül mosatok és étkezem”, jel. Boros hirdetőbe Andrásy-ut 54

Uj

KÉZIKOCSIT

honnan végy?

Bajnok-utca 34.

Hogyan fogadta a stockholmi zsidóság a pesti zsidó diákokat?

Irta: GERVAI SÁNDOR

Stockholm, október.

A nyilas rémuralom alatt a pesti zsidóság egy része svéd védett házakba húzódott a véres vihar elől. A svéd Raoul Wallenberg száz meg száz zsidó életét mentette meg a deportáltak között magyar zsidók is kerültek Svédországba a háború végén. Ebből a felsorolásból is láthatjuk, hogy a magyar zsidóság és Svédország között igen szomorú emlékekhez fűződő kapcsolatok voltak. Ezeknek megteremtésében, bizonyos mértékig, a svéd zsidóság vezetői is részveettek. A magyar zsidóságról a svéd zsidók vajmi keveset tudnak. A deportáltak többsége szerencsétlen, beteg, agyonkínzott idegrendszerrel. Emberek, akiknek mondanivalója, egy eddig el nem képzett borzalmas élmény hatása alatt, hosszú időre, a kizsákmányolásnak a felidézésében oldódott fel. Hallgattak a magyar zsidóság szellemi teljesítményéről: nem beszéltek arról, milyen egyéni életformát alakított ki Magyarországon a zsidóság; úgy, hogy a svéd zsidók, teljesen tájékozatlanok maradtak, de most, hogy nem a „lágerek népe”, hanem a „könyv népe” jelent meg a pesti diákok személyében, a stockholmi zsidóság körében, a hivatalos és nem hivatalos zsidóság a legnagyobb érdeklődéssel fordult feléjük és tiszteletükre sorozatos ünnepségeket rendeztek, amelyeken úgy üdvözölték a pesti zsidó egyetemi hallgatók küldöttségét, mint akik arra hivatottak, hogy megismertessék a magyar zsidóság valóságos életét a svéd zsidósággal. A rendkívül tartózkodó és hideg svéd zsidóság lassan melegedett fel, de amikor a „jég megtört”, a kérdések özönét zúdították a pesti zsidó diákokra. Ezekből a beszélgetésekből az derült ki, hogy a svéd zsidók az asszimiláció útján haladtak előre, míg a magyar zsidóság a pozitív zsidóság terén tett nagy nagy utat.

A Zsidó Világkongresszus, a stockholmi zsidó hitközség, a Judiska Studentklubben külön külön ünnepi fogadást rendeztek, amelyeken a stockholmi magyar követség is képviseltette magát, amelyeken megjelentek a svéd napilapok munkatársai is és fényképes riportokban számoltak be a pesti zsidó diákok felszólalásairól és svédországi tanulmányutjáról. Dr. Marcus Ehrenpreis Svédország főrabbija, könyvtár-

szobájában látta vendégül az egyetemi hallgatókat. Hosszabb beszédben ismertette azokat az eseményeket, politikai és diplomáciai tevékenységet, amelyek Gusztáv svéd király levelének elküldését megelőzték. Ezután dedikált imakönyvekkel ajándékozta meg a küldöttséget, s kérte, hogy tolmácsolják szívesen üdvözlését és jókívánságait a sokat szenvedett, de most új életet kezdő magyar zsidóságnak. Ezt most az Új Élet hasábjain megteesszük.

Még kell jegyeznünk, hogy a külföldi zsidóság felvilágosítására és tájékoztatására nagyon célszerű lenne, valamelyik világnyelven könyvet jelentetni meg a magyar zsidóság életéről. A magyar zsidóság ma anyagiilag ki van fosztva, de szellemi élete, — ezt elfogultság nélkül, tárgyilagosan meg lehet állapítani, vetekszik, Franciaországot kivéve, ahol a lengyel zsidó deportáltak teremtetek virágzó zsidó kulturális életet, bármelyik európai állam zsidóságának intézményeivel.

A tel-avivi népopera primaballerinája Budapesten

A budapesti zsidóság és a modern táncművészek körében óriási érdeklődés előzi meg Noémi Aleskovska, a tel-avivi népopera primaballerinájának magyarországi egyetemes fellépését. Kritikusai rajongással írnak a palesztinai tájhoz kapcsolódó táncairól: „Aleskovska méltó képviselője a fejlődő zsidó népi táncnak, ujjainak játéka, lábai és kezai elragadtatják a nézőt és kritikust egyaránt.”

Különösen érdekes egy párisi kritikusnak nyilatkozata: „Eddig a Jemen-i táncosnők egzotikumát csodáltuk, azt hittük, utánozhatatlanok, Noémi Aleskovska meglepetés. Az egyiptomi táncjelenete nemzetközi viszonylatban is fejtűnő, csodálatos. Nagy tudása és önbizalma, fiatal korát meghazudtolja, tiszteletet parancsol.”

Budapesti fellépése október 12-én, vasárnap délután félhat órai kezdettel a Zenekadémla nagytermében lesz.

PAPÍR, IRÓSZER

üzletkönyvek, karlotékok, amerikai naplók és útiró könyvek. WEINBERGER ÉS FEJERNEL, VI. Deák-tér 6. (Anker-palota). Tel.: 420-013.

A pestszentlőrinci mártírok emléktáblájának felavatása

A pestszentlőrinci munkaszolgálatban és deportálásban elpusztult hitvespárok emléket a pestszentlőrinci zsidó temetőben elhelyezett márványtáblán örökítettek meg. A kb. 700 mártír emléktáblájának felavatása vasárnap, október 5-én volt és ezen a napon százalékszerűen legnagyobb veszteséget szenvedett város temploma zsúfolásig megtelt a gyászolókkal.

Dr. Berg József kispesti főrabbi avatta fel az emléktáblákat és költői szavakkal mulattott rá a zsidóság megmaradt töredékének kötelességeire. „Nehéz zsidónak lenni és betartani a szent törvényeket — mondotta —, amikor ujjongást és gyászt rendeznek el a mai napra, nekünk pedig gyászolni és szomorkodni kell a hiányzó család és otthon elvesztése miatt.”

Dr. Köves tanácsnok Pestszentlőrinc város képviselőiében adott együttházásának kifejezést. Az Országos Izr. Irodát dr. Fisch Henrik képviselte, aki a 600.000 magyar zsidó áldozat emlékét idézte és emlékkönyv ápolására tett ígéretet. Kerti László a postakörnyéki községkerület nevében mondott nagyon megrendező emlékbeszédet. A Muzs Antifasiszta Szövetséget Kádár László képviselte és figyelmreztette a munkásságainak kísértésére, a hátramaradottak védelmére és a gyászos emléket fasiszta rendszer végleges kiirtására tett fogadalmat. A MKP képviselőiében Palkó országgyűlési képviselő megköszönte a munkásságukat és a demokratikus gondolkodó dolgozók nevében kijelentette, hogy a múlt visszatérése ellen egy emberként küzdenek. Juhász szóc. dem. párttitkár és Hargittay, a Kisgazdapárt elnöke pártjának nevében szóaltak fel. A megmaradt hozzátartozók nevében dr. Hollós Törzs sziveltető hangon emlékezett meg a gettóba hurcolás és deportálás szörnyűségeiről és azokról, akik sajnos, kis számban, de annál merészebben kiálltak az üldözöttek mellett.

A sárvári aut. orth. izr. hitközség pályázatát hírcet Sajchet, ubajdek, ümenacker állásra

Fizetés, lakás megengedése szerint. Az állás azonnal elfoglalandó. ELNÖKSÉG

Hivjon! Jöjjön!

Veszek szőnyeg, porcellán, írógépet, régiókat, férfi és nő ruhákat, perzsakabát, fényképezőgépet, festményeket

Gerstl-Majores

VIII. Eszterházy-utca 17. (Sándor-utca sarkánál). T.: 135-077.

Hirek Palesztináról

Soha nem tapasztalt alijah

Indult meg az elmúlt hetekben Erec Jisrael felé. Utolsó beszámolóinkban már jeleztük a zsidó tömegeknek azt az elhatározását, hogy a kétes kimeneteli és kétes értékű nemzetközi szerződés és határozatok kivárása helyett a D. P. táborok lakói maguk veszik kezükbe sorsuknak irányítását azzal, hogy minden eszközt igénybevéve megostromolják Erec Jisrael bezárt kapuit. A tábori élet borzalmaira, a zsidó nép elkeseredettségére és egyben hősiességére és egyben hősiességére magatartására mutat az a tény, hogy az „Exodus 1947” esete után is inkább nekivágnak a nehéz tengeri útnak és magukat kiteszik a bizonytalan kimeneteli partraszállás hadműveleti oszlokeleteinek, semhogy továbbra is gálmban maradjanak a D. P. táborok galurájában. Az illegális zsidó tömegvándorlás esüspontját az elmúlt napokban érte el, amikor is rövid idő leforgása alatt 4 hajó 3.800 utassal érkezett Haifa kikötőjébe. Ezek a hajók Fekete-tengeri kikötőkből indultak el és már utuk kezdeti szakaszában a tengerek felett cirkáló angol repülőgépek megfigyelése alá kerültek. Ennek tudható be, hogy a palesztinai vizek felé közeledtek, hatalmas nagy tengeri hajóhad, hadihajók és torpedórombolók futottak ki Haifa kikötőjéből, a négy zsidó polgári hajó „fogadására”. Ugyanakkor jelentés érkezett arról, hogy a Dardanellákon két hatalmas hajó haladt át, panamai zászló alatt, egyenként 4.000 utassal fedélzetén. Az angol felderítő szolgálat jelentése szerint „erősen gyanítható”, hogy a hajók is a panamai zászló ellenére Palesztina felé tartó utasokat szállítanak. A parlamenti angol katonaság és hajóhad mindent megtett, e tömeges bevándorlástól osztróm feltartóztatására. Nem

kétséges, hogy ez a hatalmas méretű alijah rendkívül nehéz helyzet elé állítja az angol hatóságokat, amelyek azt akarják elhárítani a világgal, hogy távozban vannak Palesztina földjéről és így önmagukkal kerülnek ellenkezésbe, amikor távozásuk helyett katonasággal és hajóhaddal igyekeznek megakadályozni az őket nem is érdeklő országba, a zsidók bevándorlását.

Fentemlítt számok természetesen azokból a jelentésekből adódnak, amelyek az elfogott hajók utasairól számolnak be. Természetesen nincs jelentés arról — és egy ideig bizonyosan titokban is fogják tartani —, hány bevándorlónak sikerült mégis átmenni az angol blokádot, kijátszani hadihajók, repülőgépek, Radar-állomások figyelését és otthont találni vadamegyük tárt kaput nyitló kibucban. Nem hozzák nyilvánosságra ezeket a számokat, mert az angolok egyszer már megtették, hogy egy hozzávetőlegesen megállapítható számú illegális csoport után csökkentették a kiadható certifikátokat, anélkül azonban, hogy az illegális bevándoroltnak megadták volna az állampolgárságot. Az elmúlt napokban Olaszországból és a Balkánról jelentős számban érkeztek Erecbe motorcsónakon zsidók. Egy-egy motorcsónakra természetesen csak kevesen szállhataak fel, mégis ez a mód alkalmasabbnak bizonyult a révbéerésre, mint a nagyobb személyhajó. A bevándorlók számát fokozza a Ciprus-szigetről áthozottak tömege is. Gyermekeken kívül, akik a megállapított certifikátokon felül külön kontingens keretében kerültek át a múlt héten Erecbe, újabb 200 embert hozott legálisan Ciprus szigetről egy Jewish Agency hajó.

Az „Exodus” utasai nem mennek Franciaországba

Poppendorf és Amslau internálótáborukban elhelyezett Exodus-utasok számára az angol hatóságok hangszórókon bejelentették, hogy Franciaország továbbra is hajlandó befogadni őket és az angolok mindazoknak segítségére lesznek, akik a meghívásnak eleget tesznek. A felhívást azzal kívánták alátámasztani, hogy azok, akik hajlandók Franciaországba menni, továbbra is — az átmeneti időben is — megkapják a magasabb, 2800 kalóriával egyenértékű táplálékot, míg azok, akik visszatartásukat a felszólítást, azonnal csökkentett ellátásban részesülnek és csak a németek számára megállapított fejadagot kapják. A felszólítást jiddis, héber, német, magyar, lengyel és cseh nyelven közvettették. Tekintettel arra, hogy ez az ajánlat semmiben sem különbözik

attól, amit három héten keresztül naponta ismételték meg Port de Buc kikötőjében az „Exodus” utasainak, érthető, hogy amint annak idején a legnehezebb fizikai körülmények és németországi deportálás veszélye ellenére sem fogadták azt el, úgy most is a megafonos felszólítás eredménytelen maradt. Amikor a hangszórók elhallgattak, mindkét táborban a felszólítást a zsidók részéről gunyos megjegyzések és kacagás fogadta. Az „Exodus” utasainak ugyanis az az erős elhatározásuk, hogy nem hajlandók szétszóródni, együtt akarnak maradni, és csak kollektíve hagynak el jelenlegi táborukat is, abban az esetben, ha palesztinai beutazási engedélyeket kapnak. Ellenkező esetben semmilyen más esélytő ígért nem érdekli őket.

Nincs előrehaladás az UNO-ban a Palesztina kérdésben

Nem kétséges, hogy nemzetközi szervet olyan nehéz helyzet elé még soha nem állítottak, mint jelenleg az UNO-t, amelynek napirendjén a legsúlyosabb nemzetközi problémák szerepelnek — e pillanatban, viszont az is bizonyos, hogy nem volt még nemzetközi szerv, amelyik ennyire eredménytelenül kísérletezett volna a nehéz problémák megoldásával. A Palesztina-kérdés szerencsétlenségére a Ténymegállapító Bizottság javaslata, éppen e nehéz időszakban került napirendre és a többi kérdésekhez hasonlóan, semmi előrehaladás nem mutat a megoldás felé. Az időleges Palesztina Bizottság Creech Jones bejelentése óta egymással szembeállítva el ülésezéseit. Ezzel pedig azért van szükség, mert a Palesztina-probléma körül folyó nagyhatalmi és magánérdekeket szolgáló külön tárgyalások még nem értek véget és ezért nem engedik, hogy a kérdés megoldását szavazásra tegyék fel. Mülheteti politikai állásfoglalásunk megerősítéseképpen idézzük a londoni Arab Hivatalt, az Arab Liga szöcsővének deklarációját amely örömmel üdvözlí Creech Jones Uno-beli beszédét, mert abban a Ténymegállapító Bizottság javaslatainak visszautasítását és az arab álláspont elfogadását látja. A Palesztina-kérdésről csak igen rezervált hangon megemlékező Marshall-beszéd óta — bár az USA külügyminiszterét azóta Shertock

és Aba Hillel Silver is felkereste — nem történt hivatalos amerikai állásfoglalás Palesztina jövőjét illetően, mert egyelőre az Egyesült Államok nem akarják a felosztási tervet minden feltételtől mentesen elfogadni.

Időközben a States Department a nagy olajtársaságokkal képet érintkezésbe, hogy kikérje azoknak véleményét a felosztási tervet illetően. Ezeknek az olajtársaságoknak jelentékeny része ellenzi a felosztás tervét, mert az olajtermelést félti egy esetleges arab felkeléstől. Mások azonban úgy ítélik meg a helyzetet, hogy az arabok nincsenek felkészülve nagyobb lázadásra. Mindenesetre, amíg a State Department pontos képet nem alkot magának az amerikai tőke palesztinai érdekeltségéről, nem engedí döntésre vinni az ügyet. Az angolok kivonulási szándékukat uton-útfélen megismétlik, mert tudják, hogy az UNO ezt nem fogja megengedni neki, hiszen pillantnyilag nincsen az Egyesült Nemzetek Szervezetének olyan nemzetközi hadserege és még kevésbé tekintélye, amely a független államok felállításáig tartó átmeneti időben az angol hadsereget beváltaná. Egyébként ebben a kérdésben a Jewish Agency vezetésével teljesen egyetemes zsidó blokk alkult ki, amelyben részt vesz a Jewish Conference, az American Jewish Committee és az Aguda.

Uj arab ellenzék

Már az Unesco palesztinai vizsgálata idején kiderült, hogy a legfelsőbb arab tanács által vezetett arab bojkott és állalános arab magatartás nem egységes, mert a muftinak és a vezérlete alatt álló arab ligának mind jelenlősebb ellenzéke van. Ennek az ellenzéknek a vezetője, Musa El Alami, aki láthatóan nagy anyagi források felett rendelkezik és igen nagy politikai tevékenységet mutat fel. Politikai jelszavai megfelelnek egyfelől a városi arab értelmiség egyes rétegei, másfelől az arab szakszervezeli és munkáskörök tiltos kívánságainak. „Fel kell emelni társadalmilag az arab fellach tömegeket. A cionista veszedelmet sem lehet állandó nem-mel kivédni hanem egyenértékű konstruktív intézkedésekké kell ellenőrszolgálni... Kevesebb anticionizmust és több demokrációt”. Ilyen és hasonló jelszavakkal operál Musa el Alami. A hivatalos arab vezérlet és az új ellenzéki kísérletek között két hatalmi csoport vetélkedése húzódik. Az iraki és transzjordániai hasamita dinasztia Nagy Szíriára irányuló törekvése az egyik tényező. A másik az Arab Liga Egyiptommal és Szaudi Arabiával. Az Arab Ligát az angolok állították fel a háborúban, azóta azonban Amerika be-

folyása alá került. Az Arab Ligát ma Amerika finanszírozza és az új angol elbanszer Nagy Szíria terve. Nagy Szíria alkotó elemei: Irak, Transzjordania, Szíria, Libanon és az „Arab-Palesztina” lennének. A blokk vezetője, Abdallah kész bekebelezni Palesztina arab részét és belenyugodni a zsidó rész elvezetésébe Palesztina felosztása esetén. Musa El Alamiában Abdallah szövetségeseit látják. A nagyszíriai terv képviselőjét Arab viszonylatban a Palesztina-kérdés tehát az arab tábor két nagy szárnyának az ütközőpontja és e két szárny mögött is ott van az angol-amerikai vetélkedés. E vetélkedés következtében az angol politika vigyázva őrzi arabbarát jóleget, és színezeti, míg az erősebb és gazdagabb vetélkedő Amerika barátságosan hallgat zsidók és arabok felé egyaránt. — Így olvassuk egy Erec Jisraelből hozzánk küldött tudósításban. Nem kétséges azonban, hogy a most folyó Uno-tárgyalások keretében mégis csak fel kell fedni a játékosoknak kártyáikat, és az is valószínű, hogy Amerika kártyalapjától függően fognak mozgásba lendülni a közel-keleti és palesztinai játszma összes erői.

(GELLÉRT)

Kál.Kápolnai deportálásban és munkaszolgálatban elpusztult testvérek

Emlékműavatását

október 12-én, déli 12 órakor tartjuk a kál. régi izr. temetőben, amelyre a gyászolókat és akik kegyelettel gondolnak rájuk, ezúton meghívja az

Israelita Hittközség, Kál.

REPÜLŐ BOY

áruszállítás,
kézbesítés
legolcsóbb.

Ó-utca 15 Tel: 120-541

Jó és olcsó

függőnytartó

képekterek
nagy választékban.

Üveges

munkát hatósági áron vállalkoz

SZÉCSÉNYI

VII., Bethlen Gábor-utca 7 sz.
Telefon: 224-286.

Butor

vétel, eladás
legelőnyösebben

GLÜCK-nél

Teréz-körút 23. Rákóczi-ut 63.
Részletre is

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

mindent elintézik — (Éjjel-nappal)
Óráként 6 Ft.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Orth. háznál

2-3 személy állandó kosztot
kaphat. Klein Jenő, Király-utca
14. I. emelet 1/a.

KÖZÉPKORU, ELFOGLALT URHEM-
BER költséges otthont talál
„Információt kérésre” jelölje a ki-
adványba.

KÜLÖNBEJÁRATU UTCAI
butorozott szoba

személyi kád. Eszter két ur részére
VI., Kazár-ut, 10. II. s.

Perzsaszőnyegek

VÉTEL ELADÁS UNGAR Király-ut. 14 és
Rákóczi-ut 24

Talesz, t'filin

mezuzá, cícesz, héber könyvek
vétel, eladás, javítás
Ungar Mór, Király-utca 17. sz.
Kapu alatt v. I. emelet 4.

Zsidó Világkongresszus Magyarországi Képviselője

(Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7.)

Az alant felsorolt személyek részére külföldről levél, vagy
üzenet érkezett. Kérünk mindenkit, aki nevezetéről felvilá-
gosítást adhat, közölje azt hivatalunkkal (V., Wekerle Sándor-
utca 7., tel.: 186-009) szombat és vasárnap kivételével d. e.
9-1 óra között.

Sorrend: a címszél neve, külföldről megadott lakcím.

Dr. Pap (Rappaport) Béla, volt gim-
náziumi hittanár és családja
Iakovita Marketa, Irsava, anyja
Jakobovits Rozina.

Wollák Imre, 1900, Zágráb, Mátyás-
tér 14.

Wollák Ferenc, 1912, Zágráb, Dam-
janich-utca 26/a.

Lázár Hermán, 1905, Damjanich-
utca 26/a.

Mellinger András, 1927, Budapest,
Jókai-utca 23.

Steiner Margit, 1909, Ljuba, 1945-
ben Budapesten volt.

Kaufmann Salamonné Farkas Piro-
ka, Budapest.

Sobol Ruben francia állampolgár,
1889.

Kalmár Emil, 1891, Antofa, Bpest.
Reizmann Jenő, 1911, Bpest.

Révész Sima, Bpest.
Hojós Alice, 1915 XI. 22, Budapest.

Bergén-Belcsiben szabadult fel.
Herskovitz Emília, 19-20 éves, Bp.,
Dobó-utca 26.

Schwimmer Emánuel órász, Bpest.
Grossberger Károly, Sándor, 1916,
Bpest, Vadász-utca.

Czukermann Hanna, Doboz-utca 7-9.
Schön Zoltán György, 1918, Orosz-
országban volt fogoly.

Füredi László, Győr, 1912, IV. 18.
Oroszországban volt fogoly.

Klein Elza és Olga, Dob-utca 38.
Schön Dóka, Budapest, c/o. Je-
wish Agency.

Fetiman Zoltán, 18 éves.
Lustig Rudolf, 1902, Wica, Római-
port 1/a.

Zarvator Béla, 1914, Stanislaw.
Steiner József, volt debreceni lakos
Budapest.

Bender György, 1921, anyja Éva,
Jászberény, Apponyi-utca 21.

Alfo Sciotto, 1902, Catania,
Róma-utca 13.

Schwartz Dora, 1902, jan. 27.
Bucsukenyész-utca, Weissen szabadult
fel.

Holló Ferenc, kb. 50 éves, Budapest,
Nap-utca.

Somló Éva, 37 éves, anyja Holó
Károly.

Friedlander Klára, 1878 XI. 25.
Heller Erika, Anna, Ferenc, Ujpest.

Felgenbaum Ernest, 1922, Mataboro,
Budapest.

Braunstein Berta és fia József,
Gyula vagy Budapest.

Hauptstein Mayer Nussan, 1901,
Varsó.

Kronez Alajos, 1889, IV. 9. Bpest.
Östereicher Dávid, 1908, Mu-
kács, Budapest.

Wolf Frida, 1922, jan. 1. Berlin,
Bergén-Belcsiben volt.

Brauer Olga, 1903, Mogyorósd,
Bergén-Belcsiben volt.

Hertzog Lajos, 1893, Bécs, anyja
Jozsefné.

Weisz Sándor, Mendszentkő, 1890.
Blumné Rosenthal Róza, 1914.

Svédországból jött Budapestre.
Holler Agnes davatkervező, Jászber-
ény vagy Budapest.

Weisbergerne Offer Klára, Mis-
kole, Apponyi-utca 11. vagy Mező-
kövesd.

Hollóné Offer Aranka, 1914, Mis-
kole, Apponyi-utca 11. vagy Mező-
kövesd.

Offerné Stern Pepi, Offer László és
Margit, Miskolc, Apponyi-utca 11. vagy
Mezőkövesd.

Blumenfeld Jenő, Jenőné, Vera és
Siegfried, Budapest, azelőtt Schmec-
bánya.

Róth Felvel, Kazár-utca 8.
Markstein Lipi, 1911, Budapest.

Ostender Mirjam, 1913, Lwówból
Magyarországra jött.

Lieferant Armin textilkereskedő,
Bécsi-utca 1.

Weisziried Géza és Blau Erzsébet,
Kispest.

Steinberger Helén, anyja Edelhoch
Fáni, 1915-ben Óbuda kórházban volt
vagy.

Berger Boris, 1905-6, Berlin, En-
gel László cirkón, Munkács-utca 70.

Markovics Lipi, Budapest.
Roth László, 1930, Mátyásfalva Má-
tyásfalva.

Lazarovits Rachel, 1921, Budapest.
Messer Simon és Simonné Szabolcs,
Mátyás király-utca.

Schönberg Magda, Arthur, Sándor
és József, Pestszentlőrinc és Bpest.

Dr. Balog László, Záhony-utca 119.
Weinweig Manfred és anyja, Erzsé,
Leipzigből Budapestre jöttek.

Beck Klára nevelőnő, Leipzigből
Budapestre jöttek.

Mayer Natta és Lea, Kisdobó,
Lengyelországból Magyarországra
jöttek.

Mayerovics Teóker Hinda Rivka,
Budapest.

Glariner Zoltán, 1921, Debrecen.
Gény Sándor és Ferenc, Győr.

Peller Jóna testvérei: Peller Sán-
dor, Adolf és Gitta, Tolnai(?) u.
Steinmetz Gitta, 20 éves, Szarwe-
delnából jött.

Klein Sándor, 45 éves, Costa és
felesége Hermína, Budapest.

Weisz Erika, Nagyberencs, 24 éves,
Ebenrechen szabadult fel.

Jäger Frimel és Bluma.

Férfiruhaért legtöbbet fizet

GRÜNWALD ker. tegyen pró-
bát, Király-utca 34. sz. 4.

Tel.: 227-110. Hívásra jövök.

IRHABUNDÁK

Telefon: 227-105

SZÖRMEÁRUK

KLEIN SZÜCSNÉL, VII., Wesselenyi-utca 33. II. em.

ATSZABÁSOK

ENGLÄNDER SÜTŐDE

Orth. rabbiság felügyelete alatt.

Kétszersült, pék- és cukrászsütemények

Alkalmi rendeléseket vállalunk. VIII., Karácsonyi S.-u. 1. (Teleki-tér
sark.) Telefon: 336-757. Flók a régi helyen Népszínház-utca 22.

Művészi siremlékek

nagy
választékban

BOROS JÓZSEF

VII. ker., Dob-utca 2. sz.
Telefon: 227-893.

Zsidó énekkar díjat nyer Prágában

A nemrég lezajlott prágai
ifjúsági világ-találkozón az
énekkarok versenyén a harmadik
díjat a palesztinai „RON”-
— Munkásdalárda nyerte. Mű-
vészi teljesítményéről elismeré-
ssel beszéltek mindazok,
akiknek részük volt a dalárda
műsorának meghallgatásában.

A RON-dalárda meglepően
fiatal. A prágai harmadik díjat
röviddel második születésnapja
után nyerte. A dalárda meg-
alakítását a Palesztinai Kom-
munista Ifjúsági Szövetség kez-
deményezte, nem meglepő te-
hát, hogy értékes kulturmun-
kája ellenére igen nagy nehé-
zségekkel és sok rosszakarattal
kellett megküzdnie. Azonban
tagjainak lelkesedése és főké-
pen nagytehetségű karnagyá-
nak, Konrad Mannnak odaadó
munkája legyőzte minden
akadályt. Az énekkar tagjai
mesélik, hogy amikor a „Mak-
hátat Ron”-nak már komoly
hírneve volt Palesztinában és
énekszámait minden „politikai”
meggondolást legyőzve, már a
jeruzsálemi rádió állandó mű-
során szerepeltek — az ének-
kar még mindig nem tudott a
tel-avivi városi és kulturszer-
vektől megfelelő helyiséget
kapni a heti próbák céljaira.
Hálás szívvel emlegetik a da-
lárda tagjai, hogy ekkoriban
Konrad Mann karnagy lakását
tartották próbáikat, akinek
kedves öreg édesanyja meg-
bocsátó mosollyal nézte, mint
vonzolják a lelkes fiatalok a
zongorát egyik szobából a má-
sikba.

És most ez az énekkar szer-
zett komoly dicsőséget a palesz-
tinai zsidó munkás-kulturának.
Az énekkar tagjai azonban
nemcsak a harmadik díjra
büszkék. Csillogó szemmel me-
sélük, hogy sokan közülük
prágai utazásuk előtt részt
vettek Jugoszláviában az ifju-
sági vasútvonal építésénél és
ott is kitüntetést kaptak kitűnő
munkájukért. — Igaz, a jugo-
szlávi dicsőségen meg kell
osztzkodni arab bajtársikkal.
Mert — bármilyen meglepően
hangzik — Jugoszláviában az
ifjúsági vasút építésénél a zsidó
és arab küldöttség tagjai el-
határozták, hogy egy csoportba
olvadnak és csoportjuknak az
„Egység és Testvériség” nevet
adták.

Elgondolkoztató, hogy az an-
gol felügyelet alatt megvalósít-
hatatlan zsidó-arab együtt-
működés milyen hamar létre-
jött Jugoszláv földön...

J.-e.

Borotválkozzon

avalódi „**HARAS**” avájoi
villanyénborotvával

Vallási szempontból kitágítás alá nem esik. Használata könnyű és kellemes. Kapható jobb drogériákban, kávé- és elektromos szaktüzletekben. Ha valahol még nem kapható, úgy forduljon a képviselőhöz: Kosztolányi és Tsa. Budapest, V. Sas-utca 11. Telefon: 180-430.

Angol tanár,

francia, német, orosz pedagógus, egyetemi végzettséggel, gyermekeket, felnőtteket tanításra vállalt. „Biztos eredmény” jellegre a kiadóba.

VALLÁSTARTÓ, KÖZÉPKORU NŐT, KIS HÁZTARTÁS VEZETÉSÉRE FELHÍVOK. Weisz György, Kislendy köz (Corvin-mező mellett) d. u. 3-6-ig.

HÁZVEZETŐNŐT KERESKEK

1 szobás garzonlakásba. „Megbízható, jól ismerő” jellegre Gálos hirdetőbe. Csáky-utca 3.

Fiatal

könyvelő-számvetéső állást keres. Magas önzvegy. Klein Aladár né. Vörösmarty-u. 2/a. házfelügyelő.

Gombáthuzás

divatos fémdiszkekkel, gomb-fémdiszkek olcsó árakon kereskednek és konfekcióknak is. Braun, Aggteleki utca 4.

Butorozott szoba,

konyha, fürdőszoba használatra, házassághoz kiadó. Dózsa György-ut 68. I. 7.

VALLÁSOS, MEGBIZHATÓ BEJÁRÓ NEVELŐNŐT KERESKEK gyakorlati három gyermek mellé. Jelentkezés este 8 óra után. Kisdófa-u. 11. II. 1.

HÁZMUNKÁBAN JÁRTAS, magányos vallásos úriasszony, elcsinálna családtagnak, vidékre is, magányos urhoz, vagy urhoz. „Magányos 330.” jellegre a kiadóba.

Iparengedéllyel és helyiséggel rendelkező vegyész finanszírozó társulat keres. „Közreműködés” jellegre a kiadóba.

Nyelveket beszélő

érettségizett urilány még néhány tanítványt vállalt korrepetálásra. „Gyakorlati” jellegre a kiadóba.

EGYEDÜL ÁLLÓ IDŐSEBB UR V. NŐ háztartását vállalná megbízható, középkorú urhoz. Lehet vidékre is. „Csakidag” jellegre a kiadóba.

Ékszerek, órák, ezüstárak vétele, eladása legelőnyösebben

KENDE SÁNDOR-nál Budapest, VI. ker. Teréz-körút 48 (Nyugatinál)

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-út 3/c.

HIREK

Blatnik

névét a muliban csak zsidó szépirodalmi folyóiratokban olvashattuk. Örökszép verseit csak Goldmark-termi és Hollán-utcai kulturtermekben tartott matinékon élvezhettük.

Nagyot kellett fordulni a világ sorának, hogy ma Budapesten, a Pódium kabaré műsorába Ascher Oszkár konferálásában és Kamilli Judit szavalóművésznőnek a zsidó költőhöz méltó előadásában hallhattuk. Köszönet érte a két művészembernek (g. m.)

— **Izraelita vallásos főléra a rádióban.** Kedden, október 14-én reggel félnyolc órakor a Rádió izraelita vallásos főlérát közvetíti a stúdióból. Beszédet mond: dr. Ságó László pesti rabbi. Énekelt: Löwy Károly főkantor. A kamarakórusa Fraknoi Károly vezényli.

— **A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja** legközelebbi összejövetelén Benoschowsky Imre dr. budai főrabbi ad elő *A zsidóság és az antik görögység* címmel. Közreműködik Karoly László főkantor. Okt. 13-án Fürst S. u. 21/b. d. u. 6 óra).

— **Templomi adomány.** Kleinberg György Amerikába látogatott szülei megbízásából szípmivű ezüst Kiddus-serleget adományozott a Dohány-utcai templomnak. A serleget a hétfő esti istentiszteleten avatta fel Abrahamson Manó főkantor.

— **Jubiläum.** Schwarz Ferencet, a Budai Izr. Hittközség gondnokhelyettesét szeptember 29-én Szukkot első napján, szolgálatának 35 éves fordulójára alkalmából ünnepélyes keretek között szöktették a Tóra elé a Kunfi Zsigmond-utcai templomban. A zsúfolásig megtelt templom közönsége meleg szeretettel ünnepelte a jubiléumot, amit a Tóra előtt Stroa Sándor főkantor az énekhar kíséretével misébórach-hal köszöntött, majd dr. Beneschowsky Imre főrabbi tolmácsolta a budai zsidóság elismerését. Az istentisztelet után a budai hittközség és a chevre vezetői fejezték ki szerencsekívánataikat a jubiláló Schwarz Ferencnek.

Kétszobás lakrészt

keres gyermektelen házaspár. „Belterületen” jellegre a kiadóba.

— **Zoltán Irén ária és dal-estje.** Nyolcvévi látogatás után néhány bérre Budapestre érkezett Zoltán Irén, a *Lelepi* operá kitalálója és szombaton október 11-én este 8 órakor öndíj dal- és áriáestet rendez a Zeneművészeti Főiskola nagyteremben. György műsorán a régi és új opera és dalirodalom sok remekén kívül palézslái népdalok is szerepelnek. Zongorán Kerekes János kíséri.

— **Házasság.** Knäppler Klára Debrecen és Tannenbaum Erőgyes Miskolc, október 12-én déli 1/2 órakor tartják esküvőjüket a dohányosi templomban.

— **Ügyvédi ikr.** Dr. Raj Sándor ügyvéd orsz. bírósághoz hazaérve iródtató VIII. József-körút 8. II. 5 alatt megnyitotta. Telefon: 421-953.

— **Eljegyzés.** Kramer Zoltán Nyiregyháza-Zürich, szeptember 21-én eljegyezte Ziegler Irén németet, Fásie-Landmowce. Minden külön értesítés helyett.

— **Czifrom József** soproni ker. főrabbi leányát, eljegyezte Krausz Arnold fakereskedő, Miskolc.

— **Házassági értesítő.** A magyarországi zsidó rabbi Selti Weiss Józsefnek és Cheven hűző 3-án október 17-én lesz.

— **Tilea Podolskaia,** aki Budapesten és a magyar vidéken oly nagy sikerrel vendég-szerepelt és akit a főváros színházlátogató közönsége várossággal a szívébe zárt, ezúttal Prágában vendég-szerepelt, ugyancsak rendkívül nagy érdeklődés mellett. Prágában Belgiumba, majd Párisba utazik.

— **Csaba Róth Margit** kiállítás. A Művész Galéria kiállító termében (V. Székház-utca 3, Cziráky-köz) október 12-én nyílik meg Csaba Róth Margit, az ismert jeles festőnő kiállítása. Az *Uj Élet* olvasóinak figyelméért azért is megemlíti ez a kiállítás, mert anyagának javarésze a közelmúlt horvát-magyar éveknek megrázó emlékeit idézi föl finom művészi eszközökkel.

— **Ünnepi istentisztelet.** Berlin négy zónájában. Az idei zsidó nagyünnep alkalmából istentiszteleteket tartottak Berlinnek mind a négy zónájában. *Hét zsinagógában, illetve ima-házban gyűltek össze a német főváros zsidó lakosai.* Az új rabbi, a nemrég visszalért dr. Munk gyalog ment az ünnepnapokon egyik zónából a másikba, hogy mindenütt beszédet tartson.

A füzesabonyi pártr-émlékmű felavatása

Szeptember 21-én megható ünnepség keretében avatták fel Füzesabonyban a községből elhunyt és munkaszolgálatban elhunyt hűtestvéreink emlékművét a füzesabonyi temetőben. Az emlékművet a tiz tagból álló maradvány-zsidóság emelte 198 vázlatjának. Dr. Stein Izajó megemlékezője után Schück Jenő főrabbi, az Orth Osrágos Iroda elnöke fejezte mondott megható emlékbeszédet és avatta fel az emlékművet.

Az ünnepségen képviseltették magukat a demokratikus pártok a helyi nemzeti bizottság, Szónokai hangzóatát legyen vége a gyűlöletnek, hogy soha meg ne fordulhassanak az elhunyt hűtestvérek *Léon Imre* farsangos és mély gondolatokban gazdag beszéde zárta be a szónokok sorát.

A felavatáson nagyszámú jelenet meg a község lakossága, kényves szemmel véve búcsút az egykori jóbarátától és ismerőstől. Sokan csodálkozásuknak adták kifejezést attól, hogy a község élénközle és plébánosa látogatni a község gyűléséről.

Főiskolai képzettségű export-importőr

jómegjelenésű, vagyonos főv. remek kimondottan csinos, szép, nem akaszon, 30 körüli, kulturált, jómódu urhölgytelenségül keresek. Részletes válsz lehetőségek fényképpel „Szombattartó” jellegre Pataki hirdetőbe kérek. Bajcsy Zs. Hűsögy ut 20.

Férjhezmenne

39 éves, főmunkáshoz utasasszony, Modern egyesületi lakosai és huszszor tanítóm van. Keresek 30-35-ig biztosan elcsinálna házasságot. „Béke otthon” jellegre a kiadóba.

Férjhezmenne

30 éves, főmunkáshoz utasasszony, Modern egyesületi lakosai és huszszor tanítóm van. Keresek 30-35-ig biztosan elcsinálna házasságot. „Béke otthon” jellegre a kiadóba.

30 éves, főmunkáshoz utasasszony, Modern egyesületi lakosai és huszszor tanítóm van. Keresek 30-35-ig biztosan elcsinálna házasságot. „Béke otthon” jellegre a kiadóba.

Férjhezadnám

37 éves, csinos, házias leány. Hűség, 3 szobás lakással, hozományval, jólsituált urhoz, 45-ig. „Idéni” jellegre a kiadóba.

Davidovitsné házasságkötővel újra működik, Erzsébet-körút 35., III. 12. délután 4.16l,

FÖBÉRLETI lakással és 1000 forint havi keresettel rendelkező tisztviselő házasság céljából megismerkedne 50 év körüli intelligens úrral. „Musz özvegy” jelígre a kiadóba.

55 év körüli jómódú uriemberhez férjhezmenne

Lakással, üzemtel és némi ingával rendelkező urhoz. Üzletet esetleg értékesítené. Minden korban az idealizmusért jelígre a kiadóba.

FIATALEMBER, 26 éves, megismerkedne házasság céljából szép, csinos, őszinte, nyugodt természettel, 19-23 éves, intelligens (értségszerű), izm. leánnyal, kinek rokoni által rövidesen - visszatérhet Amerikába. Választ „Nem érdekeltem” jelígre a kiadóba kérlek.

Keresek textilüzlettel és lakással

rendelkező hugom számára házasság céljából, 50 év körüli intelligens urat. „Jó élettárs” jelígre a kiadóba.

Nősülne

20 éves, egyetemen, Budapesten ki-nevesett, főiskolai diák, korrekci uriember. Főiskolai leveleket privátból kiadóba kérek. „Szeretlek, otthonra vágyok” jelígre.

Fiatal musz. özvegy élettársat keres

32-40-ig. Lehet vidéki is. „Szeretlek a vidéket” jelígre a kiadóba.

Megismerkedne kereskedő, munkabüsz, intelligens, kimon-datlan csinos, karcsú, 33-ig ur. hülyggyel, kb. 50 ezer forint ingatlannal rendelkezik. Esetleg becsülné. Pontos címmel. „Ideális házasság 947” jelígre a kiadóba.

A HAPOEL M. S. E. hírei

Budai szakosztály felhívja a futballra vágyó zsidó ifjúságot, hogy jelentkezzen a Hapoel klubhelyiségében. Wekerle Sándor-utca 17. II. emelet, 9-11-ig. Futball-edzés kedden és csütörtökön a MTE pályán. Utólagos, 4 órák. Felérünk minden futballra vágyó zsidó ifjú, hogy kedden és 20 órák játékos értekezlet lesz Wekerle Sándor-utca 17. klubhelyiségben, mindenkinek ott legyen.

Schulz Jenő cég

órák-ékszerész (órájavítás)

VII., Weöres-utca 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

NÉTELI Tel.: 422-345. ELADÁSI

ZSIDÓ URIKOROK megbízható házasságkötővel
GOLDNE
VII. Alsóerdősor 8. sz. 2.
Telefon: 221-349

MAGAS, jómegjelenésű, 35 éves, szombathatározat rokonokkal, jómódú urhoz, megismerkedni keresem

házaság céljából

23-28 évig. Házasságkötő nemrég egyszemélyben hazatérve, komoly egzisztenciát alapított. Részletes választ, lehetőség könyvtárral. „Csak magas és csinos” jelígre a kiadóba, kérem.

Férjhezmenne

58 éves, finomlelkű urasszony. Modern egyszemélyes lakásom. 20.000 forintom van. Keresek 58-65-ig biztos egzisztenciával uriembert. „Békés otthon” jelígre a kiadóba.

VIDÉKI, NŐTLEN, 36 éves fiatal ember, borságykereskedő és vendéglős, házasság céljából megismerkedne hozzáillő, csinos, intelligens leánnyal. „Sürgős 25” jelígre a kiadóba.

EGYEDÜLMARADT csinos,

gyermekszertől urhoz, nyugdíjas, jó alkában, szép, főbérleti otthonnal, kulturált élettársat keres „40.16l” jelígre Bulogh hírdető, Szent István-körút 9.

Férjhez adnám

nyugdíjképes állású, vallásos, intelligens, csinos, házasságkötő, lakással, postakörnyéki házasság, finomlelkű, egzisztenciával bíró, ötvös uriemberhez. „Ideális feleség” jelígre a kiadóba.

VALLÁSOS családhoz származó, de szabadgondolkodású, külső, ségre egyáltalán nem adó, dolgozó, 21 éves fiú részletes levelet várja egy hozzáillő leánynak. „Házasság céljából” jelígre a kiadóba.

Férjhez adnám

kimondottan szép, intelligens, 23 éves leányomat, hozzáillő, jobb egzisztenciával bíró urhoz. Lakást, berendezést adok, vagy az értékét esetleg készpénzben. „Barna kislány” jelígre a kiadóba.

Férjhez adnám

csinos, özvegy, gyermektelen munkahelyemmel, jövedelemmel, készpénzzel, berendezett lakással, egzisztenciával rendelkező uriemberhez. „50.16l, vidékre is” jelígre a kiadóba.

Musz özvegye

házaság céljából

megismerkedni dolgozó férfival 37-40 évig. Főbérleti lakásom van. Leveleket „Dolgozó nő” jelígre a kiadóba.

EGYEDÜLMARADT, deportálástól visszatért, 22 éves, művelt és csinos urhoz

férjhezmenne

abszolút korrekt, lehetőség diplomás uriemberhez 34 évesig. „Urasszony” jelígre Leopold Kornél hírdetőbe, Tere-utca 3.

Társaságban legbizalmasabb házasság

közvetítő, **Doktorné**

Király-utca 67. I. 2. Telefon: 421-930

Dunántúli nagyvárosban

saját házban berendezett, jövedelmű műhelytel rendelkező, 37 éves iparos fiatal ember

házasán nevelt izr. nőt, esetleg özvegyet

olvassa 32 évesig. „Házasszony 20.000” jelígre New-York hírdetőbe, Erzsébet-körút 9.

37 ÉVES, csinos musz özvegy nővéremnek, aki saját üzlettel és lakással rendelkezik, keresek komoly uriembert, 40-45-ig. „Denőstül” jelígre New York hírdetőbe, Erzsébet-körút 9.

MUSZ, özvegye házasság főbérleti lakással, vas- és háztartási cikkek üzletébe, forgalmaz helyen,

agilis társat keres

vidékre is lehet. Házasság lehetséges, 40 évig. „Csinos, magas” jelígre a kiadóba.

ÖNÁLLÓ keresettel bíró, férjével, családjával teljesen megosztott, főbérleti lakással rendelkező urasszony

férjhezmenne

vidékre is 56 év körüli, megismerkedni jövedelemmel bíró urhoz. Választ kérek. „Intelligens” jelígre a kiadóba.

Rentabilis üzemmél rendelkező, musz. özvegye, 33 éves,

férjhezmenne

jól szituált urhoz, 40-45-ig. „Baldog jövő 500” jelígre a kiadóba.

Orth. szombattartó,

nem ácsosny, szimpatikus kőművő,

jobb nő, 38-ig

feleségül vennék

Vidéken szép, saját házzal, kőművő üzlettel rendelkező, intelligens kereskedő vegyész, rövidesen városba számdeközött költözik. „Ideális házasság” jelígre a kiadóba.

Szücs szakmával

rendelkező, csinos, szolid leányt

feleségül venne

szakember. „28 évesig” jelígre a kiadóba.

38 ÉVES, barna, molett özvegyasszony háromszobás lakással, tízezer forint hozamánnyal

férjhezmenne

vallásos urhoz. Lehetőleg kereskedő legyen. „Vidékre szeretnék menni” jelígre a kiadóba.

Magánhirdetés

Csinos, disztigált, 44 éves, özvegy, barna, molett, egyedülmaradt, jövedelemmel, főbérleti modern lakással, jó házias, üzleti értekel rendelkező, finomlelkű urasszony vagyok. Forgalmazással rendelkező, jómegjelenésű, lelki ember

élettársat keres.

Vidékre is „Jelen nevében” jelígre a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Október 9, csütörtök: Tiszai 25, péntek: 26, szombat: 27, vasárnap: 28, hétfő: 29, keddi: 30 (Ujhold első napja), szerda: Márcshvárn 1 (Ujhold második napja), csütörtök: 2.

Szombaton, október 11-én heti szikra: Bőrös, bátyorai: Jozsika XLIII, 5-XLIII, 10.

Imaidők:

Ima-házak	Péntek este	Szombat reggel				Vasárnap este
		este	reggel	este	reggel	
Dohány	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Rumbach	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Bethlen	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Csáky	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Dózsa	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Nagyfuv.	5/8	5/4/5	5/5/10	7/1/6		
Páva	5/9	5/5/10	7/1/6			
Zugló	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Fiúvárh.	5/7/10	5/5/10	7/1/6			
Leányvár.	5/7/10	5/5/10	7/1/6			

Péntek esti gyertyagyújtás:

4 óra 45 perckor.

Budai Istentiszteletek: október 10. pénteken este 7/5 órakor, október 11. szombaton d. e. 7/11 órakor, október 12. szombaton d. u. 7/5 órakor. A II. Torockó-ut. 6/a. sz. a. imaházban szombaton reggel 7/5 órakor. Hétköznap (két, 8-10) az alkalmi templomban reggel 7/8 (Főszolgálat napján 7.) este 7/5 órakor. Istentiszteletek helye: EL. Kornél Zsinagóga-ut. 40. XI., Dócskey-ut. 37. II., Torockó-ut. 6/a. és péntek esteként II., Fő-ut. 12

Óbudai Istentiszteletek kezdete a Lajos-utcai templomban: péntek este 7/5, szombaton délelőtt 9 órakor.

DEPORTÁLT, diplomás, csinosnak mondható, reprezentatív tudó özvegye öfoglaltsággal, postai berendezett lakással, kőművő vagyonnal,

házaság céljából

megismerkedni jómegjelenésű 48-55 éves úrral. Választok „Vidékre is lehet 48-55” jelígre a kiadóba

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Sip-utca 12. - Telefon: 423-930

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODAJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

ROÓZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg a visszaküldésükre nem állunkozunk.

Előfizetési díjak: egész évré 48 Ft, félévré 24 Ft, negyedévré 12 Ft. Takarékpénztári csekk számla száma: 23.200.

Nyomatott a Globus nyomdai műhelyén a körkörösnyomtatás Budapesten, VI., Aradi-utca 8.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal